

Архів з бідою
Горьківського - Березанського округу ОУНР

ПАПКА

ДЛЯ

14

паперів

Сусієвсько-кошицький звіт [Горьківського округу ОУНР]
за квітень, червень, вересень 1945 р.

Примерно сусієвсько-кошицький звіт по Горьківському
округу ОУНР за грудень 1945 р.

Машинковий

Українські документи: 15 листів 1945 р.

05 січня 1946 р.

Українські документи: 8

Українські арсунів: 52

20 р.

Документи: кошицькою

Щодо зброї, яку використовували українці, то це були в основному старі револьвери та пістолети, які були вилучені з армії в 1918 році. Крім того, українці використовували також самодельну зброю, яку вони зробили з металевих предметів, які були вилучені з армії.

Польська поліція чимало втручалася в українські справи. Вони втручалися в українські справи, які стосувалися зброї та інших предметів, які були вилучені з армії. Крім того, польська поліція також втручалася в українські справи, які стосувалися земельних питань.

2. П о л ь с ь к и :

Польські війська в більшості скупчилися в районі Львова. Вони вступили в місто 21 листопада 1918 року. Польські війська вступили в місто з півночі та з півдня. Вони вступили в місто з півночі та з півдня. Вони вступили в місто з півночі та з півдня. Вони вступили в місто з півночі та з півдня.

Польські війська в більшості скупчилися в районі Львова. Вони вступили в місто 21 листопада 1918 року. Польські війська вступили в місто з півночі та з півдня. Вони вступили в місто з півночі та з півдня. Вони вступили в місто з півночі та з півдня.

Польські війська в більшості скупчилися в районі Львова. Вони вступили в місто 21 листопада 1918 року. Польські війська вступили в місто з півночі та з півдня. Вони вступили в місто з півночі та з півдня. Вони вступили в місто з півночі та з півдня.

П о с т і й, 15. VII. 1918 р.

Суспільно - політичний звіт.

I. Український відтинок:

I. Коли розглядати українські маси та їхні настрої за останній місяць то можна відмітити наступне. В той час коли велася більшовицько-німецька війна маси в більшості хотіли її кінця, це тому, що вірили, що з кінцем війни повертають їхні чоловіки та сини з армії, а рівночасно вірили, що з кінцем війни буде "якась зміна" а іменно, що повертатиме українська держава. Однак коли війна покінчилася більшовики відразу наклали велику податкову тягарю, рівнож по селах почали сильніше оперувати "різні рубахи" та "мітли" та грабувати населення, тому українські маси до більшовиків наставлені ще більш ворожо.

До українського визвольного руху маси ставляться прихильно, по змозі допомагають у боротьбі з ворогом. Однак під сильним більшовицьким терором деяка частина українських мас заламалася. В деякій частині мас виникає задоволення і брак віри у власні сили, тому що маси хочуть бачити щось конкретного, міжіншим говорять, що в зимових місяцях вони бачили воєди повно повстанчих відділів і запитують чому їх зараз немає. Однак це зараз якнайбільш акція зі сторони повстанців підносить маси на дусі. Дуже погано на маси впливає те, що деякі підпільники пішли з повинною до більшовиків.

Деякий вплив на маси має більшовицька пропаганда яку вони останньо посилюють. Ця пропаганда в суті речі собі мас не приєднує, але діє на маси пригноблюючи і підриває віру у власну силу. З цієї причини в деякій частині мас виникають орієнтації на чужі сили, а головно на Англію та Америку. Маси віряють, що більшовиків тут не буде і дуже часто позначають реченні в яких більшовики малиб вибратися з українських земель.

В загальному можна зробити висновок, що українські маси розуміють потребу своєї держави бо на своїй шкірі пізнали добре всіх "визволителів". І наприклад коли на початках деякі вірили що більшовики змінили своє обличчя /толеранція церкви, нічого не згадували про колгоспи/ то зараз маси побачили знову правдиве обличчя більшовиків, які свої уступки зроблені підчас війни зараз ліквідують.

2. Інтелігенція.

Багато інтелігенції виїхало з німцями. В терені лишились учителі, священники та деякі службовці. Сільська інтелігенція до українського визвольного руху ставиться прихильно. Однак більшовики звертають сильну увагу щоб інтелігенція не мала контакту з повстанцями. Дуже часто вилучають на НКВД закидуючи протибільшовицьку діяльність, рівночасно стараються з різних учителів та священників зробити своїх агентів. Тому деяка частина сильно боїться більшовиків і в жодне політичне життя не встрягає. Міська інтелігенція, дуже часто не є добре поінформована про український визвольний рух, знає про нього стільки, що вичитує із сторінок більшовицької преси. Інтелігенти зі сходу головно, які працюють по селах також інтересуються визвольною боротьбою і дуже часто ставляться прихильно. Ці східняки які працюють у райцентрах це вилучний елемент. Знову є частина інтелігенції яка хоче, знайти собі тепле місце і кусок хліба а жодними політичними справами не інтересується.

Назагал життєвий рівень інтелігенції низький. Зарплата низька так, що неможливо з неї вижити.

3. Робітництво.

Робітництво яке є у терені і працює по різних малих заводах, залізничних дорогах і т.п. можна поділити на дві групи. Перша це є міський пролетаріат з містечок. Другий це робітники вербовані зі сіл, які працюють там тільки тому, щоб не піти до ЧА, або щоб більшовики не забрали на роботу в Донбас.

Частина міського робітництва до української визвольної боротьби ставиться пасивно. Однак є частина міських робітників які цікавляться цєю боротьбою і ставляться до неї прихильно. Робітники, які вербовані зі сіл до визвольного руху ставляться прихильно, але є багато між ними спекулянтів.

які хочуть одужити і одним і другим. Робітники східняки це звичайно більшовицький пролетаріат. Заробітня платня робітників низька. Оначе в обставинах які є зараз, робітники про платню не дбають. Їм ходить тільки щоб працювати щоб некуваравітне чаття, де інде. Тому різним наставникам мусять давати хаба.

Культ-освітне життя на селі немає. Клуби не чинні. Культ-освітній відділ у районах існують та по селах є наставлені голови клубів які як одні так і другі по селах нічого не роблять хоча всі беруть платні завийчом мічимальної культ-освітної роботи в райцентрах /політдоклади, кіно, відсвяткування соціалістичних свят, гра в шашки та доміна/.

5. Шкільництво.

В переважачій кількості по селах є ПШ а в деяких більших селах та райцентрах РСШ. За останній місяць шкільництво підготовлялось до закінчення 1944/45 шкільного року. За нідорічний час шкільництво із своїх завдань по напрямку НКО не вивязалось. Показники успішності і бреквенції учнів в загальному дуже низькі. Причин на це складається дуже багато. В першій мірі що дві третини частини учительства є некваліфікована та за цілий навчальний рік не було нагляду по сільських школах із РВНО. З причини матеріальних тяжких обставин дитвора не відвідувала школи а зимовий час школи в більші кількості буланені, а також до населення і дитвора ставиться ворожо до більшовицької школи.

6. Економічне життя.

Тому що більшовики забрали всіх мужчи до армії відчувається недостача робочих рук, тому господарка значно підопала. Нідлохені когтігенти більшовики стягнули у сто процентах. Більшовики наклали велику псагку на менше 500 крб. на господарство. Щоб оплатити всякі тягари населення мусять провадити запає збіжжя на спекуляцію. Вся торгівля відсувається тільки на "паску". До кооперативів оварів майже не привозять, відчувається брак обуви. Населення радить собі в цей спосіб, що домашнім способом виробляє деякі речі як шкіру

II. та полотно.

II. Протвукраїнський відтиня.

I. Більшовики.

а/Адміністрація.

Більшовицька адміністрація в цілому терені налагоджена. Всі районові установи обладжені сахівцями. Від часу коли більшовики позавладали станиці стрибків по селах, більшовицька адміністрація має можливість контролювати роботу по селах. Всякі зарядження адміністрація стареться своєчасно виконати. Національний склад адміністрації це москалі, українці східняки, почаки і мала скількість оронірованих від ЧА українців галичан. Заробітньої платні адміністративного робітника не вистачає на одержання родини. Вони дуже часто займаються спекуляцією. Також стареться діставати від селян хабарі.

б/НКВД - НКГБ.

Органи НКВД та НКГБ ведуть запеклу боротьбу з українським повстанчим рухом. До цього стареться ужити різних методів. В першу міру вони стараються заложити по селах станиці стрибків, щоб при їхній допомозі паредіжувати всякий рух. Ро блять також засідки та наскоки на окремі господарства. В декотрих районах вивозили родини підпільників. Стараються налагодити в терені сітну систему, агентів та провокаторів щоб визвольний рух розкладати з вутра. Рівночасно різними наскоками та грабунками тероризують українське населення. В декотрих селах поназначували від 10 - 20 людей як закладників які мають відповідати за те якщо щось оталось у селі. Також намагаються на села контрибуції/чорнокінці Мамі Пробижн.ський р-он/ за вбивство працівників райпарткому. Більшовики провадять в терені масові мітинги на яких закликають підпільників щоб приходили з повинною та стараються окомпромітувати наш рух в очах мас.

в/Польська поліція.

Більшовики намагаються в терені збільшити станиці стрибків. Польські стрибки це нагірше польське шогіністичне сміття, яке на кожному кроці отараетися в істий в шайру українському населенню. Польська поліція допускається дуже часто грабіжеві наезіння. Більшовики дуже часто пускають чутки, що вони нібиго нічого не знають про вибрики стрибків, що ці роблять на власну руку. Така польська поліція є ще корисна для більшовиків тим, що оретують-дешеве є добре в терені та знає людей. На кожній станиці стрибків є началь-

началь.

2. Поляки.

Польське населення майже все в сід вибралось до райцентрів і там очікують дня виїзду у Польщу. Однак деякі отягаються, думаючи що може Англія та Америка прилучить Західні українські Землі до Польщі і вони тут остануться. Поляки супроти українського народу та до його визвольного руху ставляться ворожо, стараяться вигнати більшовиків. Останньо помічується між поляками вороже відношення і до більшовиків з причини їх переселення та деяких випадків арештування їх. Підпільної польської роботи нам не вдалось заприпити. Але є здогади що в більших польських скупченнях існують польські підпільні організації.

2-12

Некваліфіковані учителі по скінченні школьного року, мають відіхати на учительський курс, який має тривати під час сесій. Учні в господарички мають на час сесій виконувати по учнівському заборі Нахиваха до Юліна.

6/Релігійне життя:

Питань тим самим руслом, що й попереднього місяця. Відповідники задоволені покинутими думками, щоб чим швидше повернутися західних українців із соціалістичних бажань. По поривках святощесних годяться на оповіді релігійно-світських по характеру. Заселення і далі не годяться по першій та задоволені релігійно, що вони не погодяться. Ніколи перейти на православ'я.

7/Життєві зміни:

Щоб скарактеризувати "антре", musimy по іянті "ого" та тріа пологі перш "не"бува про"това китт" тут, загав, -ухе"ді"е була попалені хуко ба "ин"сена, пале стоїть облогю по хатах голою та тит. Тут в кооперативних містах до куйити, а якби й було, то "е" мають заше. В круглі пологі кето краці. Тут "е"ла "е" так попада"і. Біляне вглові оми, тому і більше а по ді а засія"е, а голодуєть оми"ни. Найкраще живеться в третій пологі. Загав, відвідники "земля"е збирають подику та полаток. За "е"сачу пошки "а"ме"не 300 крб. та поголом"ого 200 крб. забирають в господарства хукобу. Рів"сма"е на міті"гах гелюєть, щоб знавали молоко та месо, бо їхні чоловіки, б'язи та си"и цього вік них помагавться, а ті, не відомобідливо і без цього не змокуть прийти до земі. Говорять дия м, щоб знавали ко"т"гени, бо "поко" збіжжя має г"ити в землі, кракелати ошаре збіжжя "а перет замість "озого", але во"и не познають, не несатки шкравть та хобуєть "а хар. Щоб ті всі грабу"пошиї мати в своїй "карма"ах, а контиге"ти всі жати в голодну московську, до"я знамать "а сама своїх партій"их курів, в супроводі уграй боєоти, які "е"шлюєри"е рабуєть оста"ній хліб та грін.

8/самоуправля:

На тере"і е ІВ радгоспів, кілька молотаре"ь, два МТС, при яких е шлюсарські паретати

II. П Р О Т И В К Р А І Н С Ъ К И Й В І Д Т И Д О К:

1/Відповідники змі"істрація скла"ається в "екваліфікованих" а то і маю грамотних працівників. Права, в кожних уривках на відмові"аль"их постах е дри, які ділено відповідіають виногам а"мі"істрації. В "е"ла а"мі"істрації в"онять жини в СУЗ та ЗУЗ. Всі пра"ів"ни то "а"ної оправи ставлять"и шон в"е, крім деяких партій"их.

2/ "КВД" "КЗВ", загав, е дуже заняте. Почти всі"ають, "а говор"не оди" зам"панч"и "КЗВ" "от "закріпять советскую власть". Их"е "закріплен"е, "превраще"ть"и в грабу"ках пошик, ко"тиг" "діз і з. п"закріплює" і без"аста" "шик"и обд"анки, підпалки, розстрілки, вилосон "а си бір, голосо" "и брехливых міті"гін.

3/ По цього коорганізували по селах деяких отрядів, як кооперативні центри. Пелюкія при отрядах е "же" дуже мале, бо знавали в Польщу. Ті, що до е став"рають"и казше шконити "е тільки "аному рухові, ала і "аселен"и.

Пелюкія даліше вживить "а захі. промісііні кричуть і погрожуєть україн"и"и, "активісти іх ба"иктими. Відли світошій елеме"т і в польського загаву стараєть"и вперяти "есвіному гелоту від таких шкряків. Дуже мале частини на кесе "е "а селі, яка стараєть"и прикил"е сталити"е до україн"ів.

"Від"ене"я між великими і білшевистами змі"илоси. Д"авть во"и прекрас"е, ком"и дик"и е білшевистки. В Подолу "е дуже то "а"во хотеть іхати е "и"нади, що втіають в відіажающего трачменту. Від"ене"я і білшевистки погіршилось з кийсь"и шкелікован"и про арентува"и і часу польського підпільного пресуку.

2. Інтелекція.

Що ця інтелекція намагається казати на це в білорусі...
...працьовити...
...білорусів...
...і т. п.

Білоруська інтелекція читає нашу літературу...
...учителів...
...а не в школах...
...а не в школах...
...а не в школах...

Свій вплив...
...на білорусів...
...через...

3. Робітництво.

Робітництво при праці в районних центрах...
...артистів...
...робітників...
...а не в школах...
...а не в школах...
...а не в школах...

4. Культурно-освітнє життя:

На селі, не проявляючи жодної діяльності...
...жодної діяльності...
...жодної діяльності...
...жодної діяльності...

5. Шкільництво:

При кінці звіту цього місяця почалося підготовка до нового навчального року...
...навчального року...
...навчального року...
...навчального року...

6. Релігійне життя:

Релігійно-церковний культ є найбільш зберіганий серед українців...
...зберіганий серед українців...
...зберіганий серед українців...
...зберіганий серед українців...

Білоруська влада...
...влада...
...влада...
...влада...

...влада...
...влада...
...влада...
...влада...

в с. Днівці селам-на-білгородського р-ну, в с. Рожівці та Мухайлівка
медяницького р-ну.

7. Економічне життя:

Життя з селу, морав та білгородських селам в період
-ї контрреволюційної кампанії, витісняють звес про-укт праві селянства
білгородських вигадує морав та нові способи стягнення з населення
волого обіжж та в той спосіб новості пенну експлуата і: відобран
готівлі, фоні червоної Армії, коштики пенники на воєні інші про-налет
ти неможуть по нечуваного впливоку та експлуата іі. За прикір мекка
векти елігунте: відки в с. Рожівці селам-на-білгородського р-ну має в
волого і морг пенн. на якому заре-хле 10-ть метрів ітн в того
муонть мати 5-ть ітн. за "визволення". Остаже спосіб стягнати білгород-
-них коні та корови.

Наб чини окорне визвенти звес -ї з українці ітн-овили поприкрі
вловали "карательні експедиції" та "регентів" які мали наглядати за ви-
воженістю.

Неврівноважені та заведні ставки не дозволяють селянства якілі: ро-
-зрахуватков з теризав, на не білгородські не збертають найменшої ув-
-аги; рабує, безплатно трукать за хлібом, ліквідує господарства, ку-
-юбу, а пілі роїли забирає в терму, при чому готує круглий контрре-
-кт, але вже населення на вики на Сибір. В такий спосіб Москва готує
-а впливоку готує в українських селам, серед моря вноєнні, готує білго-
-де впливоку українського населення. Однак зоюю неї економічний
впливок селам коні і пенники піма на населення, а саме тому, по чин
білгородський терор, експлуатація, тим білгородським зрештується серед
вироків українських мас та білгородським, тим білгородським на керова-
-ні зриву.

Білгородські пенні селам вимагаються пенні: наує ти колгоспи, приєві
спинком чою з велике спосіб стягнення селам.

Навчанням вловленості шострії серед населення впливоку: впливо-
ня колгоспів, машини молотівок, молотів чарель, тракторів на колгоспах і
т.п. Хоч правлі на пенні колгоспи мали зрива молотарки при яких в
пенні і в ночі стоєт в білгородські вправі стріляючи чинком віт 10-ть
по 20-ть осіб.

Морав, білгородський контрреволюційний впливоку та висту-
-оспів-нашого терору на білгородський в впливоку всі мають вра-
ти поле, а в пенні селам обробляють по пенні пенні пенні селам.

8. Самоуправління.

Волого Реча про-сидіти селам в на-їтн-овили засобів експлуата
-її населення. та кооператив привносять товариства: тому, наб створи-
-ти атмосфери пенні селам та клас, бо спосіб можна купити, а іншо-
-чу вже ні. привносять та кооператив на суз багато білгородських товарів,
чим насуз. скількоості колгоспів та райгоспів не можуть пенні, бо не
не має всі воїх районів. Молотарель в терені не має такою, бо пенні
ні, однак білгородські забирать сі сія молоту по району, та не в молот
шарні. Артилі в тільки при районах, які обслуговувать тільки партійну
квіку, а населення не привносять молоті користи.

II. Протипуукраїнський вітчик:

1. Білгородський.

а/а міністрація.

Боротьбу проти українського народу ведуть білгородський агорду на ре-
-сидіокому екс центарі та "владу" впливоку українському-на впливоках.
Боротьбу з пенним революційним рухом ведуть всі управле адміністра-
-ційні чинники. тому адміністрація зложена в білгородській частині з самих
активієтів в білгородській частині самих москвичів, які в морав поставлені прот
ти українців. в останньому місяці білгородський керівники роботу в накр
-тку конфронтації адміністрації контем білгородський ітн та впливоку
-х прагненьків сі ехону. 00т цього місяця частина адміністрації бу
ла заарештована та стягнати контрреволюційні, та пенні на ітн-ам та ре-
-ренті.

4. Культурно - освітнє життя.
 Культурно-освітнє життя на просях по селах коханої діяльності. Мудро
 /.../ по районних центрах відбувається час від часу
 -перти, міно, вісник одні реферати для монополі, партійних, районних кра-
 цівників із теми історії партії, вітчизняної історії, коханої суспільства в
 районі відбувається вечір "розваж" - гудляк який сели у "жуків".

5. Пільовництво.
 Якщо обсягнені персоналом частини в суспільстві частини в суспільстві 8 осібних
 земель по вільності малочисельності. Мушкетерів в малю, хіба ті не в
 працюють в РВЮ. Хорівників... в РВЮ... в суспільстві... Крім програ-
 ми цих програмів деякі учасники зі суспільства старатися частини виконую-
 вати в кішор у ідею комунізму.. Між іншим, земля - мієть ферій. Учитель-
 ството розікають зарав на учительські тепловиті курен. Де школах по
 цього часу не організовані, ані піонерської, ані комсомольської організа-
 ції.

7. Релігійне життя:
 Праселення під оглядом релігійним отримать не коштує кобре. Якою ж, тілі,
 святата буни виправляються по церквах богослужіння, церква в якій...
 не кобри священики, являється сьогодні по обичаях кінцелікопункцій
 лення в творчій діяльності більшовицькому. Більшовицькі часто шукають священи-
 ків по церквах вигонувати всіякі звернення та вартікени. Проте-
 кате лишька церква а заравом священицтво вляглося зарав в тішому залю-
 хенью в зв'язку з державою грек-католиків і католиків на православля. Свя-
 щенство рішучо поставилося супроти цього. Вони вали собі коно охрону в
 того, що Москва забавала зробити в грек-кат. церкві вярняти в своїх рук
 -активний як услуг Москви, а в них самих "по літруків" давчани теорія
 по муніципалізму. Під час переселення по обичаях священиків "ДВУ" старатися
 зв'язати серед цих сітку обочотів який привернутий з врахування оновіть
 на ДВУ та коментити про інші руки. Де котрив священиків ДВУ... Між іншим на-
 зв'язку виникли в ні-вілію а інші знова в термі православля на малю
 тероні комсомо не має, куди тільки в "незалежності" в "незалежності" в "незалежності"
 ставлять по-більшовицькому в-ну при-ав православний священик який давчани дамо
 му священиків, щоб вярвався до іх "незалежності" в "незалежності" в "незалежності"
 не зв'язалося пасадання, збіглося коло церкви та вляглося священики гало
 по коно село. В самому церкві а вхо три батонки.

7. Економічне життя.
 В зв'язку з прибіжженням хлібової кампанії більшовицькі звернули в цьому
 напрямку і свої пропагану. Де цього зазначували всі сели районної ад-
 міністрації на села в яких в разгосни, чи колгосни, вляга прикріпили по
 кілька місять фронтників, які мали коплівувати, щоб чим скорше вярти в
 все вбікля, обирати та вивести за межі України в голову Москвинину,
 яка кілька місяців тому пухля в голову та кричала: "Хліба, хліба хліба
 в Україні." І в перших днях видів почало вярти вісько коно покладе на
 колгоспну пашинку, не питаючи, може в когось так само треба вти коно по
 ле, бо діти хочуть їсти, але не тому що не мали, тільки тому, що не вчора
 сталінські копіпак вярвали від них останній кусок хліба. А такли не
 мало було, які бавляки "визволення" та "охорони" діти а і інші ві-вікі
 пере а "бандитамі бандоранн", лямилось без куска хліба. О-вах більшовицькі
 на не се вярвали, а вярли вальве континент, говоривчи ко кра-ати старі
 хліб за зрив, чим можуть "ожитити вярт" а в вярволення.
 Волкі пошки та пошки в комуванні. Поголовного за сну голову треба на
 тили 200 крб. пошки найменше 20000 крб. Крім... а в вярві по-ат ки.

Торговля між містом і селом відбувається ко-... ормі зміни товару. В ко-
 перативах в світлоім місці і були коно в вярві які про-авали коно ті
 -я зли за дія. Товару прислали коно в коно в перемоги СССР на в ві-
 вярчивою, а були ко: хустки, сирники, українська сіль, та інші і вярговники.
 по все привозили але не в коно аточні кількості.

СУСПІЛЬНО - ПОЛІТИЧНАЯ.
ЗВІСЯДЬ ХОРТЕНЬ.

1. Українські відгук.

Все населення нашого терену майже виключно українське і тільки декуди спірається остетки поляків по оселу, а більша кількість їх ще перебуває перед витягом на захід у містеч. Остетними міомлями до нас грібувають переселенці з Сяну, а також зі східної області України приїждять все нові лопе, переважно, для роботи адміністративне та поповнення кадрів учительства.

Під впливом подперітні політичних поліі наші маси в настроєні опікумо, опідючи нових напрямів, та найбільше конфлікту між СССР в антемі. Радія на зміну і поправу поліі відносить його на дуві та частю навіть ті лопе, що змушені окопюються /з ~~як~~ із / в деяких осялах Товстенщина і Грота частини/ не заломлюються, працюють і живуть в підпіллі, не попадаючи в безвладі. Ці настрої котім того в сильно залежні від наших успіхів і невдач і котдай героївській вчинок їх піддержує та захоплює, а невдаче на деякий час заломлює. Підсумовуючи все це довгопитися сказати, що духом населення пануть побре, не попадає в депресію, опнакоро політичні орієнтації його в в більшості звернені на Англію і Америку, і в потяганнями до великодержав привляють основу або виключне значіння у зміні дотеперішнього стану та відноши. Тільки під впливом краще розгоріної нашої пропаганди ці орієнтації змінюються, та в цілому терені в помітних останньо оягьній зріот орієнтації не власні сили.

Опнак з найбільших бредів нашого населення з слабо розвинене національна свідомість, яке в більшості проявляється, як національна оковмішність. Де лая причину частим яневірєм в наші сили внутрішній несолідарності, яке дуже помітно через відсутність взаємної допомоги потяпілля підчас війни, а також переселенням із заходу. Частю остріється сварки, неагоди, що деколи звкінчуються доносами в район, стрілявками тільки стрехом перед вівічальнієм.

Ставлення до нас через більше коєдєз. Причин цього слід пошукувати в у правильності політики організації та поширенні пропаганди і добрій поведінці більшості наших кадрів. Населення розуміє, що під більшовицькою окупацією життя йому немає, тому являється в нашій рузон богато ороїх налії і старається допомогти у воїї потребах. Тут і там можна почути вислови поодиноких свідоміших селян: "Якщо бес не було, то нам і немає чого жити" — перед нами земля." І тільки в тих місцях роєдєз, де населення завязало більшою депресією, та в поодиноких підміських селах, повних шимовиння/оборювання, — залеще частини/де наш рух є непомітним — ці остріються негативне ставлення. Загалом, оцінивши відношення мас, 50 до 70% населення поодиноким району вьється з нами цілювито, а решта останеється в резервоє і тільки незначна кількість виступає проти.

Прекричне допомога населення проявляється у забезпеченні невеликих кадрів зрочами, п захоуванням їх та поповненням громадських збірок і неволених конгінгентів. Дуже часто такі збірки проходять паняно, а опішості в багатьох селах/ушверів, Лисичинка/. Тут поодинокі неаотніві і господарі більшу вагу привляють власній сімі і своєму майнаві ніж добру загеду, хоч говорити і обіцяти гьятать. Крім того в негативному ставленні до збірок ванні негі кадри, які зять своїм несальним та вл попросалям відношенням спротивили собі поодиноким селян/Голігрєда, Чоросілка/.

Пробь наш рух тішиється великою популярністю серед населення і дуже добре має все ваю солідаризує з нами, глибоко переконувачи наші востанення, чи невдачі. Всех таки в неспілок безперервних ударів та під впливом різни сильно звкорінилась неввіра у власні сили та в успішність нашої поліі.

Тільки там, де наші руки з якоювись і дії нашої пропаганди скріплені, населення падає переконати про можливість успіху та перемоги. Часто це добре ставлення скоро зникає під впливом більшовицьких репресій, головню тому, до населення складається в більшості з жінок та старших людей і інвалідів, які при сильнішому натиску ломляться. Тільки не в велике кількість/в деяких селах опинячі/ його викликає воцїлу відпавність і посвату справі.

Відношення до більшовиків з окремньою вороже. Населення ненавидить їх цілом душею і на більшовиків не орієнтується вже майже ніхто а навіть і більшість їх доносчиків професять свою підлу роботу тільки під шантажем, або ради особистої пімоги, чи марної заплаги. Всі більшовицькі завдання приймаються змісця з негативним настроєнням і виконуються дуже пияиво, а часто, коли брак на це натиску не реалізують ся/злача моложе/. Всі позики, апачі контінгенту перебувають виключно під терором. Це власне спричинило стопроцентову злачу в деяких селах. Більшовицький терор через свою безоглядність впливає дуже застрашуючо на населення і часто доводить його до збайдужіння і заломення. Набагато більше до того причиняються наші втрати та провокації і зради деяких окремих знених людей, які видаючи поодиноких сапатників ведуть чиселами арешти і конфіскації майна./Голубічок - Монастирок, Іванків, Садки/ Своєю пропагандою не мають більшовики впливу на населення, яке переважно насміхається з неї/Цигани, Садки, Шепіщі/. Часто жінки в голос заявляли на мітингах більшовиком, що вони боєшуть і до кінця їм не здасть кий. Лише обіцянки вивозу і знищення мають успіх, бо населення мало не напою в цьому переконаніся?

На услуги більшовиком їде переважно найбільш підлий елемент, який теж кружються і в викичків селах, але часом стають на цю підлу роботу всякі шкурники /дуже часто земосні люди, які ради свого майна та загроженої сімї вступовують на услуги більшовиком./Іванків/. Подібно боги то членів більшовицької адміністрації/голови сілрал, се крестарі, голови колгоспів/ та вчительство ведуть скрито свою донощицьку роботу, а деякі з них покінчили спеціальні курси в тому напрямку. До таких підляків населення відноситься з найбільшою ненавистю, ведучи родинної відпавності для них. В підміських селах, або містах, де більшовицький вплив дуже слабкий, а донощицтво налетить по поборого тону, там поодинокі егенції остерігають, або і с ривають./Стрілкіці? Ворзулинці, Новосілка/

Внаслідок довготривалої війни та безперервного грабунку окупантів господарський рівень дуже підупав. До цього доповнився останній більшовицький грабунок на проязі минулих місяців і деякі господарства з позбавлені всего потрібного до життя і перед нами виступає мета рево голоду. Інші знова, апаши зі страху перед репресіями все збірають вуть ще/тепер остатками свого збору. Здебільша основною поживою з кукурупза і береболя. Крім того сильно відчуваються серед нього великий брак обуви та опіння./обуви нтр. деякі родини не мають зовсім/. Найкраще дається це відчуття в тих околицях, де домашній промисел та народна мода давно занежена. Викінний спосіб п репродукції товарів по кооперативах /за яйця вовну і інше/ спричиняє серед біднішого населення великі браки речей першої потреби. Найбільше відчувається нестачу нафти, сілі сірники через звоз мале ужиткування не бувють такою великою нестачею? Чера різні податки, позика і великі спекулятивні ціни на базарах населення майже цілковито оглочене від грошей, а для їх озлнення змушене продавати остатки своїх продуктів, ~~зростає кількість~~

Згадавши якнеєскорше звільнитися від більшовицької окупації, населення ~~дуже~~ прислухується, поширює та відумує різного роду погоспоски та чутки. Зі змісту їх рилно не теплівіогь і очікування не остаточне та провалення більшовиків. Звичайно вісток цих з так богато, до у їх хвосі можна загубити. Найважливішими були такі: Молотов втік з лонднської конференції до Москви і з тим наотупило передривання передрив ворів. В Лондоні мавби була ~~зв'язок~~ зв'язок, який не зв'язок.

Партія зрештувала, не кули говорять, що вбила Сталіна, та перебрала на себе всю вину за те, що він підписував договори з аліантми. Говорять, що Аме іка випале ноту ССР в якій ледає виконання семи точок. А одним з найголовніша є домогання розв'язання партії. Крім того лосок загально політичного характеру були чути про дії наших відділів. Між іншим, що вони зайняли Коломию та цілковито опанували Підгір'ям.

В залежності від самого вироблення та авторитету члени відіграють провідну роль серед нашого суспільства. Вони цаліше ведуть його у боротьбі з окупантом, активізують та спрямовують наставлення у відповідний напрям, нормують громадське життя, усвідомлюють вказуючи дороги і методи, якими можна вибороти волю та здобути УСР. Подібно в залежності від самого вироблення виходить і ставлення членів до населення.

Звичайно воно є добре і тільки деколи трапляються випадки насильств та нервозного відношення. Трапляються і випадки грабунків/Бозвики СБ Чортківщини зрабував санітарку/ ~~організації~~ Найбільше насильств доконується при стяганні одностроїв від інвалідів ЧА, або ліквідації худоби, чи свиней та вигоничувань коней. Дуже часто через такі поступки деякі негтивні осібники стають донощиками. Де тільки стаються подібні випадки авторитет Організації і її членів в поставленні дуже низько, а часто через такі випадки в минулому страждається відкрито вороже наставлення./Новосілка, Голіграби/. Однаково в інших місцевостях поодинокі члени завдяки добрій поведінці мудрому і виробленому ставленні здобувають собі симпатії загалу, які радо виконують їхні припорушення та накази.

Сам ідейний рівень нашого членства є відносно малий. Звичайно ідеями і беззастережно відданими людьми є члени, а також деякі працівники провідів та бозвики. Всі інші /часто навіть підрайонові, старичні /працюють ними тільки через обставини, які їх змушують до того. Свідком того є моральний стан та виконування своїх обов'язків. Звичайно в низових клітинах підпільники є в більшості неморальними, а випадки вкредити організаційного майна трапляються досить часто. Виконування обов'язків проходить досить пиняво, або цілком не виконуються, якщо на це нема натиску. Дуже мало активними є органи СБ./Ботцівщина, Заліщецьщина/. Політичне вироблення низового членства дуже мало різнилося від поглядів і вироблення мес. Між ними можна стрінути подібні орієнтації на чужі сили, а саме підпілля як примус зумовлений обставинами. Звичайно тільки дехто з нашого підпілля працює над собою. В більшості це не практикується.

Сільська інтелігенція — це в більшості і священники. Національна свідомість її є подібно до мес а в деяких випадках тік її перевищують. Рідкими є випадки повної національної свідомості поміж тугещньою інтелігенцією, а інтелігенцію зі СУЗ, в деяких випадках зовсім не свідомо. Перебуваючи під сильною контролею за сторона більшовиків вся майже інтелігенція є сильно застрашена часто не здібно до подних рішень і тому то моральна вартість її дуже мала. В більшості — це люди, які хочуть пережити теперішню ситуацію, не застановляючись над майбутнім/майже всі учительки із СУЗ говорять — моїм бажанням є пережити цей час і вернути щасливо домів/. Політичне вироблення її подібно мале і звичайно, орієнтації її круляють довкола дій Англії і Америки та рідким явидем є дійсне віра у власні сили/ ~~визволення~~ до переконання в правильності орієнтації на власні сили походять скоше сільняки/. Серед тих же сіднячок страждається комсомолки, які тять свою приналежність та виступають одверго проти нас, орієнтуючися виключно на рад. владу. Звичайно вчительські капри, які рекрутуються з місцевого елементу мають дуже малі кваліфікації. Це звичайно курсанти. Решта вчительства/сіднячки/ не грішає подібно великим виробленням і практикою. Рідкими є випадки доброї кваліфікації життєвий рівень сільської інтелігенції є дуже низький, звичайно удержується тим, що дається в селі, терплячи недостачі одягу, харчів, одені, обуви./деякі з них хочуть об-

перті./ Не спричинює майже виключно заінтересованн матеріальним ас-
 безпеченням та ставить палеку від політичних іркувань і культурного
 тигтя. До нас ставиться учительство правильно, але з випадки негативного
 як і скоршого. Деякі вчителі/місцеві/ виявляють охоту перейти в підпілля.
 Наша праця серед інтелігенції полягає на відвідинах, її, підчас яких
 переводиться пискусії, освідомлюється і переконується. Крім того зали-
 шатється літературу. Звичайно підчас таких відвідин вчительство дає го-
 ся переконати/не знати чи під впливом розмови, чи страху/. Наслідком
 відвідин є майже зацікавлення нашим рухом, літературою та пристосуван-
 ня до даних їм від нас вказівок.

Міське українська інтелігенція в більшості зложена зі східня-
 ків і вона ще менше національно свідоме, як сільська, а багатьох випад-
 ках забуває навіть про свою національну приналежність. Вона, звичайно,
 свої погляди і орієнтації сильно втяє з теперішнім більшовицьким ре-
 зімом, або надіється на зміну за допомогою чужих сил. Для інтелігенція
 творить, звичайно, обсяду адміністративного та політичного апарату і
 між ними стоїть випадки не так малої кваліфікації, як і нещастя.
 Між цєю інтелігенцією тропляться остатки місцевої інтелігенції. Це
 головно старші люди та молодики. Ці останні ставляться до нас правильно
 но, але серед них помітна кривизна низьке мораль. Миттєвий рівень загально
 інтелігенції подібно не високий і обмежується виключно до застосування
 своїх цоденних пороб, теплячи при тому великі недостачі/головно хар-
 чів/. Ставлення до нашого руху інтелігенції зі східних областей є пев-
 вально упереджує під впливом більшовицької пропаганди. Таке ставлен-
 ня зміняться скоро при зустрічах з нами в краще. На міську інтеліген-
 цію старімося впливати шкідливою пропагандою та пересиланням до неї
 легкочок і літератури.

Міське населення поприобре не ~~близьким впливом~~ безпереривними
 угисками більшовиків та відсутністю сильнішого впливу з нашої сторо-
 ни ставиться до нас з симпатією, але не вірить майже зовсім в наші сил-
 ли. Більшість з них вважає нас за призначених скорше, чи пізніше на
 загладу. Вони часто говорять: "Як довго вже ведеться боротьба і як великі
 жертви за Польщі, під тямими більшовиками, за німців, тепер, а ніщо з о-
 того нема. До ви зробите, як вас так мало." Вони тішиться нашими успіш-
 ми повягненнями то знову при невдахах попадає цілковито в безнадіє-
 ність. Політичне вироблення його невелике, а орієнтації переважно звет-
 нені на Англію і Америку, приписуючи їм основну і неподільну вагу у по-
 боренні більшовиків. Дуже велика кількість міських мешканців є заанга-
 жовані в місцевій адміністрації, торгівлі і всякого роду підприємств
 вех. Решта займається хліборобством?

З окупацією більшовиків в наші міста щораз то більше напливає
 людей зі Сходу. Це переважно москвини та деяке кількість українців.
 Вони ставляться до місцевого населення похильно, стараючись навазати
 з ним добрі зносини, щоб так користати з допомоги і тільки родини
 видих більшовицьких партійців відносяться з презирством і вищістю.
 Урядовці та службовики безпартійні по різних підприємствах сильно на-
 навипягть весь урядовий апарат насилля та сполучення через соціальні
 різниці, що останньо стали дуже помітними, головно при розпродажі товарів
 рів, не партійці і всякі інші чиновники забирають майже все, що нашко-
 ще, відпускаючи решту іншим. Подібно при виїзді на село, чи в інші небез-
 печні місця впливові партійці випихають своїх підчинених, самі оста-
 чив в районах. Бух

Полки, що це не виїзали в глибо Польщі майже нігде не предмов-
 но ~~вони~~, ані не є заангажовані в своїй поліційній справі. С іх по-
 деяка кількість ще по районах і обласі. Живуть часто ну-
 денно.

Лиди, подібно, як поляки виїхали до Польщі і тільки в деяких районах є їх по кілька, а в області около 30 родин. Вони мають 18 спекулятивних sklepків і з того живуть. І остатки везуть не думаютъ виїздити, але і не беруть участі в жоднім діяльн. превлінн. державних підприємств. Вони нів не симпатизують з більшовиками через те, що ті в глибні ССР землекать їх до ярів.

Кількість робітництва досі ще не встановлена через безперервн. ні зміна, що захолять в його складі: багато з них прибуває, або стають перенесеними в інші місця. Звичайно робітництво попільється на платні і подібно платні/але працюючи безплатно / — це всякі реклямовані в місцеві лопе, до не пішли слугити в ЧА. Вони працюють при дорогах, заволлах і підприємствех та відбудові міста. Всіх майже робітників об'язують норми, а в негоди всякі сьят, закликів і соціалізм переваж. конують норми, працюючи переважно навіть більше 12-ти годин на добу. Деякі з них за таку працю платять проквіт, але з самої платні і з нєї /платня вносить почашивід 130 крб./ витити самому і вдержати сім дум гяжко тому робітництво терпить великі недостачі харчів, одагу ж вьзуття. Політичні погляди його з різні. Робітники зі СУЗ не виявляють великого політичного вироблення, сильно не невидать більшовиків а про нас висловляються добре, але зі страхом і недовірям. Місцеве робітництво симпатизує з нами і часом деякі з них освідомляють інших про наш рух. У всіх них однакове, покищо, а звюрінене орієнтація на чужі сили. Національна свідомість їх однаково не велика і вони більше беруть гіл увегу соціалні моменти.

Міське молодь алебільше заангажоване у праці різних підприємств. Вони почасті інтересуються політичним життям і симпатизує з нашим рухом. Число її однак не велике, бо більша кількість її амобілізована на в"отгивках."

Культурне життя міста представляється дуже слабо і в виключно на услугах більшовиків. В кожному з районів в запроваджене кіно, яке час по часу висвітлює фільми переважно пропагандивного змісту. Тільки в обласному центрі грає воно послідовно. Його відвідують майже всі мешк. кенці міста, а головна військо і адміністративний та політичний апарат. Тільки в обласному центрі є театр, який враз вистави подібно пропагандивного змісту. Клуби є в кожному з районів, а в області є їх два. Звичайно тут відбувають майже що нечерв збора і лекції, на яких вивчають історію КП/б/ та іншу агітаційну літературу і вислухають доповіді на різні політичні теми. Майже щодня, головна в області, відбуваються танці в яких бере участь майже вся молодь міста.

Вся торгівля неходиться виключно в державних руках. Її провадять кооперативи. Тільки в деяких районах і області є ще маленькі спекулятивні sklepки. В кооперативах можна одержати деякі товари, але все за виміну переважно для сіл. товаром обміну — цук./?І так : 1 м. полотна 15 яць, 1 м? матерії 36 яць, 0,5 кг. мила 15 яць. Ліне сільськогосподарських продуктів на базарах:

1 шт.	яйце	3 крб.	1 кг.	муки/білої/	25 крб.
1 кг.	Бараболі	5 крб.	1 кг.	М'яса/свиняча/	75 крб.
1 л.	молока	10 крб.	1 кг.	смадцям	100 крб.
1 кг.	Масла	100 крб.	100 кг.	жита	800 крб.

На таких базарах, крім того можна купити багато різних не спекулятивн. /уорення, обуву і інш./ та це коштує великі суми грошей. Селяни продають товари тільки через потребу грошей на поляки та понатки і мало хто з них купує товари по спекулятивні ціні.

Характеризуючи наше священицтво звертається, що воно в більшій часті добровільно виконує релігійні практики, старіючись при тому впливати вимовно на населення. В наслідок останніх подій священики починають все більше інтересуватися життям села та нашим рухом, а особливо останніми політичними поглядами. Всі вони аразу протиставилися переходові на православ'я і тільки під нагиском деякі з них заломалися. Це священики районних церков /Скала Попільська/ Супроти цього священства протиставилось все священство околиці, та кадеять від організації його та відні. В останньому місяці НСД закрило всі церкви в районах та деякі по селах і відкривало їх годі, коли приїхала сади суди православні поли. Населення навіть чути не хоче про перехід на православ'я. А священики, що перейшов на православ'я бойкотують.

По всіх районних центрах є заведені ШІ, а в кожній більшій місцевості НСД, а також в селах в основі початкові школи. В області крім ШІ є ще пелішкола, яку відвідує 294 учні. Вчительський персонал поповнює в більшості елемент зі СУЗ/около 60%, решта це місцеві вчителі.

Учителі зі СУЗ - це переважно абсолютення неспівріпих, або пелішкіл, які з малю, а звичайно і без практики та рідко стоїть у вчителі з закінченим інститутом і широкою практикою. Всі майже місцеві вчителі крім останків старих з широкою практикою, це курсанти, які часом не покінчили навіть сім клас народньої школи. Деякі з них хоч мають охоту працювати, але зі своїх завдань слабо вивязуються, а старші по більшій частині справляються де свої обидуть. Все навчання в школі проходить під кутом науково-пропагандивним і всі предмети переосичені сталінізмом, а ШІ і НСД вивчають конституцію, історію СРСР та історію громадянської війни. В сільських школах по більшій частині не звертають або цілком, або частинно на сталініське виховання, але тут рівень навчання дуже низький. /початкові класи - першу і другу вчать молоді недосвідчені вчителі. В міських школах навчання даліє проходить сталініському дусі. Тут рівень навчання кращий. Кількість учнів в школах є відносно дуже мала, а велике число дітей не вчиться через брак обури, зброєння, а найбільше через недобальство батьків. Стрізь в школах відчувається великий брак підручників та шкільного приладдя. Більшовицьке виховання в сільських школах не має цілковитого успіху. Учні в час лекцій переповнені більшовицькою агітацією говорять щось протилежного, а в час перериву співвають революційні пісень, зривають лозунги та друкують портрети Сталіна. /Худинці, Іванків, Колчинці, Шульганівка і інше. В районах це деколи повторюється подібно. /Скала Попільська ШІ - зривано портрети і лозунги, так само і в заліцецькій ШІ/, але все не в такій формі і більше скрито. Тут працюють майже всі учні вписався в піонери і комсомольці.

2. Більшовицький відгук.

Всі головні уряди з дуже малими винятками обсажені партійцями - москалями /около 85% лише незначна кількість українців працює в них зовсім менш важних органах. В цих же урядах працює велика кількість лінок. Звичайно партійці, хоч займають всі важні та рівні пости з відносно кваліфікованими, а виконують свої завдання після точно розроблення з гори "незважаючи" на цілком такі, які звичайно всю роботу проводять. Свої недосади в базових ладях поповнюють, організуючи курси. Такі курси виконують функції керівні у всіх низових клітинах. Ставлення до роботи є різне, але переважно негативне. Тільки партійці та комсомольці виявляють обзгін та енергію і тим самим змушують всю решту до праці. Переважно всі урядові та низові клітини є дуже погано матеріально забезпечені. Сильно відчувають брак харчів, одягу, обури. Краще чується ті, що мають внакомі по селах, або подіну.

Сільські уряди обсалені виключно місцевим елементом, звичайно старші люди, або молоді хлопці і дівчата. Вони виконують всі поручення більшовицької влади, як збомаги, керуючись при поодиноких справах більше страхом ніж совістю та розумом. Але ці переважно накрелі йиковані, а початківці йсе майже виконують після отамо розроблених інструкцій оперування в районі. У своїому відношенні до населення стараються виправдати всю свою поведінку і потягнення, переважно зі страху перед відповідальністю. Але деякі з них справді безпечно і чесно виконують свої обов'язки, захоплюючи через те пошану народу. У відношенні до нас вся сільська адміністрація старається продемонструвати лояльність, часто в той спосіб мислячи свої праміне обличчя донощиків.

Тільки під впливом сильного натиску і контролю зі сторони районної управи більшовики реалізують всі свої завдання. До кожного села є прикріплений один працівник з району, звичайно, партійць і він керує всією роботою, контролює її, допомагаючи при тому ісе пагтя сіл, інтенсуючися спеціально підпільним рухом. Такий прикріплений працівник їде до свого села, до і в менше загрозені околиці майже щодня, а до інших два-три рази місячно. Збори голів в районі відбуваються до тиння, а крім того покликають ще окремо часто кілька разів в тилені. Під час цих зборів в біжучі справи. Останньо пооршувалась справа органічного стягнення контингенту, забезпечення шкіл спалом та збільшення брентенції учнів. В останньому звітувочому місяці вся більшовицька апарататура була авантюрована отапроцентовим стягненням належного контингенту. Не переводили за допомогою спеціалістів в числі від 15 до 30 солдатів, які доленно, не випускаючи нікого зі села, збирали отагати зернових продуктів від селян. Всі зможні господарств, до не виконали припорученої кількості норм конфіскували.

Чисельного стану НКВД і НКДВ досі не устійнено. Всі ті поліцейні кадри майже виключно москвини, або все такі українці, до рілько признаються до своєї національної приналежності. Сам якісний стан цих органів, які зводяться на наших теренах, визнають не дуже таке великі. В більшій часті — це найгірше шумошання, яке використовується нагоду, до наливитися. Та вони не завжди беруться до праці і часом зриваються за не виконання поручень аратта/арештовано начальників НКДВ бойківського району за зупинення/С між ними сильно закорінене хабарництво і в поодиноких районах існують такі "пауки", через які можна вкупитися і в начальників НКДВ./Мельницький район/У кожному з районів встанції "стражків" в числом від 100 до 150 і більше людей/Скале — Голішівський район/."Стражків" цих виглажують до охорони колгоспів, машин, гуротень та магазинів, що знаходяться в терені. В оладах участі не беруть. Крім того по кожному з районів було прикріплено від 300 до 700 і більше солдатів військ ОВНА, котрі кватируючи в кількох місцях терену брали участь в стяганні контингенту, робучи при тому, до попаде, для керування оладами, засідками і різного роду адіями кватирувач в поодинокі місцевостях і свій штаб, до співпрацівач товчо із місцевими поліцейними органами. Тільки по деяких селах переводили вони олади і в час їх тривання робили сильні ревізії, зганяли для перевірки людей і там їх арештували. Арештованих жінок і дітей завжди сильно побивали, відправляли в район, де майже всіх висилували, та змушували підписати заяву на секретство.

В останньому часі більшовики зростають все інші методи боротьби з нами. Не села не робили все великих навалних олад, але розробили докладно аргентуру попередя до докладному розсліттанню переводять наскоки на поодинокі добре висліттані місця, стараються при тому зле-

вита когонебудуванням, щоб відтак під натиском і катуваннями деякі
осібники вояки по званих місцях і конітках, викликаючи галасливі та
сильні заклопотання серед населення. Крім того для перевірки лісів в ос-
татньому часі були переведені в цілому терені шкільні облави, в яких
брали участь сконцентровані сили кількох районів. Під час таких облав
гони охопувалися, обстрілювали ліса з гарматок, а після переводили
сильні розшуки за конітками. Такі облави тривали по кілька днів під ри-
дальшим тиском більшовиків переводили часомні засідки, але звичайно
без успіху. За тиждень звітний час наші втрагали наносили всі пані в по-
близні/25 осіб збитими в тому числі і лише не заангажованих нами.
Більшовики в цей час шло около 35, а до речено. Дрештовано було по
приближно 60 осіб. Тривозів на Сабір не було, де куди тільки розбіжно
та підпільників, або пелено їх.

Під кінець цього місяця всі оперативні відділи перекинулися на
до в сторону Бучаччини і там шісла було чути гарматні гукі.

Найбільше уперів і втрет маємо через сексотів та провокаторів.
У розробленні агентури більшовики прагнеуться умасовлення її
через арештування шинок підмет і під шантажем змусити до підписання
заяви. Крім того, як уже було згадено ангажують не сексотів воєно
шумовиння і шкільників, або заготовлюють лопей, які ради самообереження
гоплять друге/в міл ними богато заплітків. В останньому часі більшо-
вики монгують нову сітку доводиків, бо старе їм не дуже вкляне.
/Деякі сексотів буть/. Прогадіючи сексодтву і провокації всіх звіль-
чених в терен явнаєкорше провіряютьься, а крім того на всіх вступлах
пропагандистів розяснюютьься значіння цієї підлої роботи та майбутній
кінець всіх таких осібників.

В поодиноких районах і області в розкидані групи червоноармії
цівде в більшій часті перлідні групи, до переселятьься звичайно з
ходу на захід. Крім того дорогами полібно на Схід тягнутьься великі чер-
воноармії, по провалюючи дозні трофеї./переситно коні/. Стаціону-
ючи відділи червоноармії використовують місцеві поліційні органи
до обляв і боротьби проти нво. Звичайно червоноармії роблять це в
неохоту говорючи, ми все своє відпровадили. Під час обляв мало шукають, а
в більшості заглявають за тям, щоб де до зобувати, або з'юти.

Зараз в червоноармії є одна бешанна явне зкоше повернула по
тому. Всі вони сильно ненавидять своє комендування, в найбільше ненави-
дять НКВД - стів, яких при всяких наголах стареутьься бити./Борді/.
Виступаючи проти уряду говорять, ми не борели за колгоспа, тепер з на-
ми муситьься скінчити. Негативні умовани червоноарміїв дуже погані і до
тому богато з них перешодлячи по селех просять їла, або вагументь її
іншими способами. Орельний стан червоноарміїв є дуже поганий і ш
вони часто видаютьься сирійно деморелізація. Котиний з них шмаютьься
при нагоді, промінуючи в більшій часті нагробовані, або кривані речі.
Спісля розшукують собі "доора молодощок" дуже цього трепляютьься мї-
нами кривані біжки та сиріліянина. Гривунки перепровалдувані ними є мї-
порядку денний. В половині цього місяця зрбувала в Чорткові державні
магазин обуви і конзерви та нмателась обрбувати банк. Тривовики,
які кватирують за збручем цього - густо шухалютьься на нашу зброю
ну і гут врабляють, до пошле - остенньо в кінці місяця зрбувала в
Зевеля 50 овец, що паслися на пасовиську. Між цими червоноарміїями
трепляютьься і бандикы: в. Сучинці застрівив червоноарміїць нещас-
засідка господиню, яка марила пасіку відмовилась дати йому в лень ме-
ду.

Більше часті червоноарміїв ставитьься до нас прихильно. Вони
всипи заявляють, до не боятьься "бандерішів", бо ті не убивають їх, а ші
тільки НКВДистів.

Наша пропаганда має між ними великий успіх, про що можуть свідчити вже
скорі розхвалювання ними наших летючок та не стигання ними розписаних
дав. кличів. Всі летючки викликають вдоволення. Вони говорять між собою:
ми не самі в це щось, що про нас думає і без нас побра. Часом при
невності наших летючок відзначаються із нидити/Скала - Подільська
говорачи: "я їх не ліпив і здирати не буду", часто на тому тлі доклада
дигь і до бінок/Галилея коло с/Монстанції/

В наслідок нашої пропаганди з поодиноких гарнізонів втікає майже
деяка кількість червоноармійців.

Поляки вже майже всі в загальному виїзла з сіл в райони а звід
ти дельше на Захід. Оставші по селях це переважно мішані родини, або
ті, які не виступали проти нас, а часто навіть помагали нашим кадрам -
вони не признаються переважно до своєї національної приналежності.
Скупчення поляків це стрічається в с. річця Скалецького району, де вже
вони дуже стережуться, не лягаючи стійки та ночуючи в костьолі.

Деяка кількість поляків, що ще осталася в районах, оглядаючись від
виїзду не має впливу на суспільне і політичне життя. Вони вже не працю
ють в годних підприємствах, ані в стибках. З більшовицькими переважно не
вже не спілкуються.

С л а в а У к р а ї н і !

П о с т і й, 5. II. 45.

З В І Т

с у с п і л ь н о - п о л і т и ч н и й

з а м. г р у д е н ь.

I. У к р а ї н с ь к и й в і д т и н о к.

За звітуючий час, національний склад населення наого терену не змінився. Далше до нас ще прибула деяка кількість переселенців з Заходу, а в поодинокі рай. центри приїхала родини військових старшин та службовців адміністрації зі східних областей. Самі політичні події, що відбулися останньо на міжнародній арені мали великий вплив на нашої мас, вони то і далше піддержують ту атмосферу, що витворилась вже здавна, в якій підчеркується нетерплячка якнайскоршого позбуття сталінського "опікунства". Наше громадянство далше очікує вибуху війни і цілковитого розбиття ССР. На цю тему можна наслухатись майже від кожної людини багато "нових" політичних вісток та здогадів в закраскою - "уже не довго, скоро буде їм кінець". Крім того вникаючи в структуру побудови ССР, наостаючих визвольних рухів, доходять до висновку, що більшовицька держава в жодному разі не встоїть під напором, особливо повстанчих дій. Цей погляд зміцнюють ще відомості привезені демобілізованими з ЧА, які перебували головно у Прибалтійських країнах, Польщі і мали нагоду насочно приглянутися до розросту і сили партизанок в тих країнах. Вони піддержують погляд орієнтації на власні сили і сили поневолених народів. Є однаково між цими ж демобілізованими така частина, що видвигає силу і перемоність ЧА, зводячи тим самим нашу боротьбу до великих задумів "Дон Кіхотів". Це в більшості люди нам зорожі, або короткозорі чи "нагороджені" жостю медаллю за здобуття Берліна.

Духовий рівень наших мас звязується відповідно з нажимом та репресіями зі сторони більшовицьких дикарів - НКВД і НКГБ, а також з нашими потягненнями та втратами. В цьому місяці не замічувалося обниження цього ж духового рівня, він до деякої міри зростає, замсачуваний тільки непокоєм з призоду наближення зими. Населення далше свято вірить в скору зміну теперішнього ладу і тому не занепадає духово.

Політичні орієнтації наших мас переважно роздвоюються: більшість наого населення звязує зсі зміни теперішніх політичних обставин з діями Англії і Америки та напружено слідкує за ними, дочитуючись зі скупих газетних відомостей потрібнак собі, ускладнень, а з кожному свіжому напруженні та непорозумінні вбачають скорий конфлікт, а з ним і розвал ССР. На нашу силу дивляться як на річ другорядну, спосібну лише у витворених вже сприятливих обставинах відіграти деяку роль. Менша частина наших мас, переважно більш нац.свідомі та звязані з нашим рухом, покладають всі надії на власну силу та на силу поневолених народів, вбачаючи в них основний і рідючий фактор та запоруку у зміні до теперішнього порядку.

Національна свідомість наого населення з кожним днем зростає. До цього причиняється теперішня атмосфера боротьби з окупантом, а також терор і утаски з його сторони. Це, однаково, не зміцнює внутрішньої солідарності. Серед наших мас далше помітніми є сварки, видвигання особистих інтересів, сплетні і негодування, що часом вибухають так сильно і то за смішні на нинішній час речі, що аж люди говорять між е собою - "шкода, що це не за Польщі, а то заробили б адвокати". Ці

сварки є деколи причиною доносів в район, страмуваними однак страхом перед відповідальністю.

Ставлення українського населення до нас не змінилося. *Маб* Воно далі допомагає всіма способами, виконує всякі зобов'язання та дє скриття нашому підпільним кадрам. Тільки в тих місцевостях, де більшовики в останньому часі закріпилися і держать постійно гарнізони, помітним є перестрах і бажання деяких, скорде зв'язаних з нами людьми, відсепаруватись від нас. Мірилом самої солідарності з нами може бути жал і співчуття з приводу наших втрат - це дуже помітне навіть в рай. центрах. Населення виявляє, крім того, велику журбу за нашу долю під час зимового періоду. Сама віра в нашу справу залежить від чисельності підпілля і охоплення мас нашим впливом. Віра ця декуди сильно захитана в зв'язку з наближенням зима та посиленням в кінці цього місяця більшовицького терору. Переважно віра ця має такі головні основи: - "весною /тільки вийде до неї хлопці/ будуть великі політичні зміни, може навіть і цілковитий розвал більшовиків, а тоді, використовуючи це, українські повстанці проженуть остаточно більшовиків та встановлять рідну владу".

Все українське населення сіл і міст, за винятком деякої кількості наволочі, подлоти і сексотів, ~~вважають~~ відносяться до більшовиків скрайно ворожо. Найбільше цю скрайність замічується на селах і вона дає свій ефект, поки що, в отяганні і відмові здач всяких поставок. Майже всі драчі виконуються тут доперва під терором, звичайно через конфіскачу майна чи арештування. Не завжди однаково і це допомагає, і всюди там, де більшовицький натиск хоч трохи слабше, поодинокі зарядження майже зовсім не виконуються - пр: здача молока.

Деяке "порозуміння" і контакт наладнюють собі більшовики з двох цілей, в поодинокими неморальними дівчатами та молодичками. Звичайно таке порозуміння знаходять вони на тлі "спільних заінтересувань" - це власне більшовики використовують для своєї другої цілі - наладнання донощицької сітки та зібрання всякого роду потрібних їм інформацій. Крім того контакт з більшовиками наладнюють ще всякого рода підлесливі шкурники та загрожені "багачики", які ради власної шкіри йдуть навіть на донощицьку роботу.

Більшовицький терор в цьому місяці, а спеціально в його другій половині більше зміцнився і починає впливати щораз більш застрашуючо на населення. Застосоване останньо більшовиками послідовне палення встиганих господарств та демонстративне знущання і показ вбитих повстанців в районі, вплинуло на це застрашення ще гірше. Однаково, ця метода стає джерелом все більшої ненависті до більшовицької голоти. Чальне дуже сильно підриває авторитет нашого руху зголошення та всипи деяких підляків, а також дії провокативних відділів.

Престіж і сила більшовицької пропаганди ~~уже~~ зійшли на нівець і вона стає вже майже всюди предметом насміхів населення. Про її значення і вплив може свідчити хоч би сама чисельність людей, які прислухуються всякого роду доповідям та мітінгам. Звичайно по кількох родинному гоненні, здається більшовикам збільшити стан слухачів до 15 людей, переважно стариків чи бабусь, яким нічого не перешкадає в дрімоті саме говорення більшовицьких агітаторів. Вони, в такій атмосфері, а ще біля опаленої на ту інтенції печі клубу чи школи, почувуються так добре, що аж позасипляють.

Елемент, з якого рекрутується поодинокі осібники, що йдуть на співпрацю з більшовиками, є переважно закидками суспільства, а також є ними загрожені родини і особи, що не мають твердої психічної основи і дадуться намовити більшовиками на таку підлоту. Більшовики далі використовують всіх арештованих, вербуючи їх під пантаном на донощицьку роботу. Трапляються випадки, що можна стрінути на цій вислужницькій роботі людей, що досі користувалися великим авторитетом серед населення. Більшовики, віднайшовши їх слабу сторінку, обмотують їх всякого рода провокаційними нитками та обіцянками, а відтак заломлюють духого і змушують до співпраці. Про відношення населення до цих падлюк, свідчать вимови якнайскоршої ліквідації тих, а інших, шорше званих за-

галозі, доножиків. Помітним є також таке явище, що при послабленні Більшовицького терору та нашої контролю, можуть наступити самосуди.

Не зважаючи на те, що населення і так сильно зрабоване більшовиками, не відчувається великої недостачі харчових продуктів. Тільки в деяких місцевостях, де цьогорічний урожай недописав /Борж. р-н: Більче З., Монастирок, Муккарія/, або там, де люди, знищені сколи через фронтову фазу, досі не можуть доповнити всяких браків і недостач /західні села Товстенського р-ну/, помітним є брак деяких харчових продуктів /спеціально твердого зерна, мяса, тополу/. З наближенням зими найбільш помітним є брак обуви і зимового одягу. Такі браки найбільше впадають в очі там, де домашній промисл цілковито зник, де давно, під впливом фабрикатів, знижено самовистарчальність. Найбільше недостач цього роду відчувають, перекинені в наші сторони, переселенці зі Заходу, а також родини, майно яких знищили більшовики. Одні і другі радять собі через переведення збірок, які населення досить жертвенно поповняє.

Досить сильно дається в знаки нашому селянству великий брак предметів щоденного вжитку, як сірники, мило, нафта, сіль, котрі воно, не діставши відповідної кількості в кооперативах, змушене купувати, переплачуючи кількакратно, на спекуляції. Деякі предмети щоденного вжитку, як прам. цукор, вийшли вже цілковито з ужиття широких мас населення. Подібно відчувається великий брак і так безвартісних грошей. Для їх добуття та сплачування всякого роду податків і податків, населення змушене продати остатки своїх продуктів.

Першим і найосновнішим бажанням населення є якнайскорше скинення зі себе сталінського ярма та цілковита ліквідація більшовицької тюрми народів. Навіть маси завсіди бажать якнайбільших втрат та неуспіху більшовикам. Це дається відчути скрізь і воно має навіть місце у всякого рода вістках, всякого роду речанцях, остаточної ліквідації більшовицької імперії, початків війни. Населення також само, на основі переважно побіжних гарячкових обчислень, творить всякого роду вістки та видає "свої" комунікати. В цьому місяці були поширені такі чутки:

- Англія зірвала союз з більшовиками і вона мають вибратися до 1. I. 1946 р. з усіх свіжо окупованих земель. Коли цього не зроблять - буде війна.

- Червоноарміїці висловлюються, що знедовзі вибухне війна з Англією а також на турецько-совєтському кордоні була вже через три дні перестрілка і з тих причин більшовики кинули туди 6-мільйонну армію.

- Говорять, що в цьому місяці Англія скинула в Карпатах велику кількість парашутистів, а між ними мало б бути ок. 100 українців.

- Говорять, що в СРСР вибухла революція і там буть партійних та ніцать колективні господарства.

- Говорять, що від 1. I. 46 р. облас на села на буде, бо проха цього дуже різко виступила Англія і Америка.

Це тільки деякі з вісток. Такі вістки піддержують населення духово і завдяки їм воно видержує навіть досить сильні репресії. але тут пізнати також і руку ворога, а спеціально у визначуванні близьких речанців розвалу та вибуху війни.

Серед теперішніх обставин, в яких опинилося українське населення, наші кадри відіграють основну і керівну роль. Вони орієнтують наші маси, вияснюючи на кожному кроці більшовицьку обману, підлоту і грабунк, вказуючи, притому методи протиставлення. Всю ненависть і гнів до окупанта зводять у правильне русло - боротьби за УСРР. Найкраще ця справа представляється там, де членство тішається великим авторитетом і проводить масову пропагандивну роботу. Цей же авторитет, в останніх місяцях, був дуже підірваний майже всюди через поодиноких підляків, що зголюсавшись, завдали багато ударів населенню. Це, переважно, стає причиною деякого недовіря населення до нас. Нерідко можна відчути в розмовах чи пропагандивній роботі це недовіря, мовляв: "чи ти, що так гарно говориш, не приведеш завтра до нас більшовиків". Треба однак зазначити, що мимо таких ударів, наші кадри займають дальше, у всіх подіях, основне і домінуюче становище, а деякі впопуляризовані провідні одиниці мають вплив до того степеня, що все населення звязує розуміння чи підхід до

тих чи інших справ з їхнім рішенням. Найкраще розгорнута політробота була в Борп.р-ні, а найгірше занедбана в Зал.р-ні. В усіх інших вона проходить з малими винятками задовільно і до неї включається все членство. Загально відношення нашого членства до населення є з малими винятками, добре. Стрічаються однак люди /Мельн.р-н/, які наводять багато непорозумінь і загострень з населенням через стягання військ.уніформів, - т.зв. "англійська хвороба", цеб то стягають, англійські шинелі, оставляючи свої цілковито нові - совєтські. Стрічається також між низовими кадрами гонення за блищачими гузиками та медалями і командирськими блясками.

Загальна вартість членства висока. Своєю ідейністю і всевідданістю справи засвідчують вона своєю кров'ю та героїчними вчинками, які стали вже буденним явищем. "Уже часто навіть молоді хлопці - стрибки, щойно втягнені в наш рух, строго, як старі вироблені революціонери, виконують заповіт "Свобода або смерть". Вони не здаються ворогові, а відбиваються до останнього набоя і гинуть, стріляючись перед очима осканенного ворога /Стрілківці, Борп.р-н/. Мало всіх тих вартостей, навіч членство було мало над собою праць і політична виробленість його в низах, а також орієнтації не на багато відрізняється від орієнтації загалу мас. Частое трапляється, що навіть деякі провідні одиниці підпадають під вплив поголосів і орієнтацій, поширюваних в масах. В деяких районах між нашими кадрами /Скал.р-н/ помічується п'янство. Це також практикується серед СВБ Борп.р-ну.

Склад сільської інтелігенції не змінився - це дальше учительство, священники, а декуди санітарки, що обслуговують мед.пункти. Із самим зростом національної свідомості загалу мас, зростає і свідомість інтелігенції. "Уже незначна кількість її відіграє ту роль, яку має перед собою, а також рідко стрічається серед неї високо освічені і при тому національно свідомі одиниці. Всю майже інтелігенцію під тим оглядом, можна ще крім того, поділити на дві частини: інтелігенти зі ЗУЗ, переважно національно свідомі, але не активні і замкнені в собі та інтелігенти зі СУЗ, які всі явища і події на наших теренах, поволи здалека студіюють і сприймають. Моральна вартість усіх, переважно мала, і серед них основно є помітна жадоба пережити цей жаклиивий період більшовицької окупації. Ясних і чітких перспектив на майбутнє серед неї не помічається. Подібно рідкими є явища повного політичного вироблення, а впадає в очі життя сьогоднішніми обставинами, хоч всі вони майже вірять, подібно до мас, що більшовицька держава прозалиється. Серед усієї інтелігенції замічується, крім того, велику ненависть до більшовицької влади, що дає часом вияв в говоренні, напр. учителька Зал.р-ну: "Надходить зима, а я не одита та необута, не маю чим в хаті затопити, а там вдома моя мати заробила в колгоспі всього 20 кг.ячменю і вже пухне з голоду та помочи від мене просить". Декуди однак стрічається молоді учительки - комсомолки, що мають симпатиків з НКГБ і НКВД і вони стараються піддержувати більшовицьку владу, та переходять на донощицьку роботу.

Серед усього інтелігенції є дуже рідкими явища орієнтації на власні сили. Такі орієнтації навіть дивують наших старших інтелігентів, а у всіх інших є глибоко закоріненна орієнтація на чужі зовнішні сили.

Життєвий рівень сільської інтелігенції дуже мало відрізняється від життєвого рівня селян. Зі сторони уряду учительство ~~напр.~~ не знаходить майже жодної опіки, а навіть за свої претенсії стає предметом насміхів. /Зав.РВЮ Мельн.р-ну сказав, щоб їли коліна і свої голови і йшли діставати собі всього на село./ Подібно, про саме відношення більшовиків до вчительства свідчать говорення начальника НКВД того р-ну: "я здесь работаю два года, но еще не участвовал на похороне учителя, то есть свідательством, что вы все бандити".

Моральний стан цієї інтелігенції є задовільний, за винятком деяких східнячок, що здаються в любовні справи досить явно. Культурне життя серед інтелігенції майже не проявляється через надмір праці і брак заінтересувань. Рідко хто з сільської інтелігенції працює над собою чи взагалі интересується літературою, газетами і ін. Внаслідок нападів дій

та читки літератури і відвідин, ставлення сільської інтелігенції до нас все більше кричав. Показом цього доброго ставлення є добра опінія, яку зробляє нам ця інтелігенція, а також самостійний обмін нашої літератури між собою і своїми знайомими. Цю літературу вони опісля обговорюють, подивляючись при тому її правильний підхід до всіх справ. Помітним є також у деякого, головно учительства, зглючування, хоч частково з нашою боротьбою, намагаючись допомогти нам хоч в дечому - вони подають потрібні інформації, учать дітей все більше за нашими вказівками. Священники знова дають деколи матеріальні помочи, а також виголошують дуже часто проповіді до населення в протикомуністичному дусі.

Велику різницю деколи замічується у відношенні до нас міської інтелігенції. На спеціальну увагу заслуговує інтелігенція зі СУЗ, якої національна свідомість є переважно дуже мала і незамітна. Ця інтелігенція, перебуваючи довгий час під більшовицьким терором, щораз більше затратила це поняття. Моральна вартість її, а головно вінок і дізчат, є дуже низька. Вони переважно підуть за тим, хто сильніший і є при владі та з тих причин денационалізуються. Політичне вироблення є дуже обмежене і воно зводиться або до повної орієнтації на силу аліянтів, чи ССРСР, або на хитання між одним а другим. Серед усього непартійної української інтелігенції замічується сильне ворогування і ненависть до більшовиків, але ясного політичного напрямку, крім переконання, що більшовики не вдержуться і мусять прогальтатися - не має. Кваліфікації цієї ж інтелігенції є переважно добрі, а трапляються також високо кваліфіковані сили, які порушують і ведуть ті, чи інші підприємства району.

Матеріальний рівень міської інтелігенції дуже низький. Вона терпить безпереривно всякі недостачі, а останньо великий брак опалу та тепло-го одягу і обузи. Серед інтелігенції зі СУЗ помітна була, крім того, ще недостача харчових продуктів. Моральний стан міської інтелігенції поганий. Неморальність, розводи, кількакратна женячка, є в місті значаємим явищем, а до того треба ще додати сварки або навіть і бійки за "подобанців". Міська інтелігенція, а спеціально необізнані жителі СУЗ, нас бояться, і доперва по розвіданні, або ознайомленні з нашою літературою, набирають поваги до нашого руху, але саму нашу боротьбу уявляють собі більше романтично. Наша праця серед цього роду інтелігенції обмежується до рідких зустрічей і пересилки літератури, листочок та листів. Про самі висліди і успіхи не завжди можна довідатися, бо ця інтелігенція дуже таїть ся зі своїми переконаннями.

Щоб зловірно та імовірно представити характеристику міст, треба взяти під увагу національний склад жителів. Як звичайно, наші міста були для нас переважно чужими і чужинці в них раз-в-раз змінюються, а в останньому часі надають їм тон та характеристики москалі. Українці, які живуть в містах, завжди з великим напруженням слідкують за всіма проявами нашого руху, співчуваючи при тому, або радіючи нашими успіхами. В останньому часі помітним було велике уболівання за апазшими повстанцями, яких більшовики для демонстрації своєї сили та наруга, кидали на прилюдний показ під станиці рай.квэд. Цей поступок більшовиків причинився однак до збільшення ненависті населення міста до них.

Все українське міське населення ставиться до нас з великим дові-р'ям, а часто і убоженням, кращим навіть в деяких випадках як на селах. Та самі суть нашого руху і акцій пояснюють різно і до всього підходять більше задуманими формами. Замічується тут усюди також бажання допомогти, але це стримуване браком більшого контакту і обізнанням з більшовицькими репресіями та переоцінкою небезпек. "Уже рідкими є випадки орієнтації на власні сили, а всі майже мешканці міст зв'язуються з подіями, що проходять на міжнародній арені і в основному вважають Англію і Америку спроможними до повалення та розгрому ССРСР. Нашим діям надають переважно допоміжного значення, або добачають нашу перемогу доперва при використанні сприятливої міжнародньої кон'юнктура. Спеціально в містах можна довідатися ще більше всякого роду вісток, ніж на селах.

Переважно заняттям населення міст є хліборобство, а всі інші занят-

тя, як ремісництво, праця на заводах і в урядах, є побічними. Багато з них займається також спекуляцією, яка стала останньо в моді та є основою прожиття деякого з них.

Жителі СРСР - це переважно москалі, які працюють по різних установах чи поліцейних органах, що них вчисляються ще й їхні родини. Відношення їх до місцевого населення звичайно пасивне, але стрічаються випадки ненавистного відношення ставлення. Деякі з них сильно слідкують за всіма рухами і говірками місцевого населення, називаючи його при тому злотно бандитам. Часта теперішньої влади відноситься прихильно, зв'язуючися з нею цілковито. Тільки ті, що працюють звичайними робітниками, учителями та урядовцями на нижчих щаблях установ, нарікають на теперішню владу, а деколи навіть стараються її шкодити, чи роблять дрібні дезфраздації. Вони заінтересовані в якнайскоршому поваленні більшовицької держави, однак ясної перспективи не мають, а нас, через малу обізнаність дуже бояться. Склад жителів СРСР доповнюють родини офіцерів, що ~~вони~~ становлять обсягу гарнізонів. Такі родини замешкують у містах спеціальні булиці, перекидаючи звідти місцевих жителів. В таких "дільницях" панує відповідна "солдатська" атмосфера, де розпуста, п'янство, сварки, получені часто з стрілами, є звичайним буденним явищем.

В кожному з рай. центрів є ще остатки жидів, які з браку грошей, не виїхали закордон. Вони переважно займаються спекуляцією і до більшовиків відносяться з ненавистю, рідко співпрацюючи з ними.

Подібно число поляків останньому місяці значно зменшилось, бо багато з них виїхало з Польщу. По них приїжджала спеціальна делегація та була у всіх районах нашого терену. Ті, що лишилися, або очікують на транспорти, а також і ті, що не думають взагалі виїжджати, відносяться до більшовиків ворожо і часто можна почути серед них такі нарікання: "уже воліла б бути бандерінці, ніж більшовики" /Фрт. р-н/.

Кількість робітництва безперервно змінюється і в тих р-ах, де немає заводів чи фабрик, вона доходить до 300 осіб, а в інших, де є фабрики /Фрт. р-н і Борд. р-н/ до 700 і більше осіб. З усього населення міста, робітництво є найбільше висискуване і гноблене. Мала платня/почавши від 120 крб. не вище 350 крб./, норми, соц. змагання, вистворюють скрайно зоруже ставлення до рад. влади. Робітництво дуже сильно підпадає під вплив нашого руху, перенимаючися всеціло нашим ідеями /там, де наші впливи є сильніші/, а також серед них помітна віра у власні сили.

Вони, щоправда, подібно зв'язують можливості зміни з діями Англії і Америки, але може найбільше таки беруть на свої сили. Це ~~вони~~ завважається з розмов. З наближенням зима, робітництво терпить на брак опалу, харчів, одягу, і зони, щоб доповнити ці браки, працюють понад норми, або виконують різні побічні заняття та займаються спекуляцією.

Молодь міста заангажована до праці в різних підприємствах і урядах. Вона сильно підпадає під вплив більшовиків, спеціально завважається це серед дівчат, які на зв'язують любовні зносини з московською офіцернею та солдацтвом. Такі зв'язки доводять їх до цілковитої деморалізації та втрати здоров'я. Улопці, в більшій часті, протиставляються таким впливам, вони більше інтересуються нашим рухом, а деякі з них виявляють охоту вступлення до повстанчих відділів. Міська молодь деколи підпадає під сильні репресії більшовиків /останньо наступили більші арештування в Товстім/.

Культурне життя міст обмежується до діяльності клубів, висвітлювання фільмів, або виступів переїзних театрів. В поодинокі-х клубах в останньому місяці відбуваються два - три рази в тиждень "соборанія", на які зганяють всіх урядовців та робітництво для вислухання доповідей чи лекцій. В цьому місяці відбуваються в усіх міських клубах четки константиції та положення про вибори. Всякі того роду "імпрези" і "лекції", не мають успіху, бо переважно крім жителів з СРСР та малої кількості більшовицьких запроданців, рідко хто бере в них участь. Більшим успіхом тідуться "танці", уряджувані в рай. клубах раз в тиждень. Деколи по дозвіл підготовці відбуваються вистави, переважно побутового характеру, які відіграють місцеві аматорські гуртки. Кінотеатри в районах висвіт-

люють два - три рази фільми пропагандистного характеру і вони тішаться досить великим успіхом та числом відвідувачів.

В цьому місяці не було більших свят, а похорони знаменитих більшовицьких посіпак перевозять радянські "ксьондзи" - секретар пропаганди, голова райпарткому, начальники НКВД і НКГБ, виголошуючи при тому повні погрози промови, звернені в нашу сторону.

В поодиноких підприємствах є-ну відбуваються мітинги зі закликом до перевиконання норм з нагоди майбутніх зборів до Верховної Ради СРСР. Трудящі "одногласно" з великим "піднесенням" "схвалюють" такі пропозиції.

Матеріальне забезпечення міського населення, а спеціально місцевих жителів, можливе. Тільки зайде робітництво і урядовці, які не мають жодного домашнього забезпечення /свої землі, городу/, терплять даліше недостачі. Порізнуючи зарплату в цінах продуктів на базарах, вони можуть прожити в неї ледьч один тиждень. Запроваджена більшовиками карткова система не забезпечує також можливостей прожиття, бо самі пайки цього приділу є дуже скупі, а також не можна їх дістати своєчасно в доброму стані. Без порівняння краще живеться усякого роду партійним та начальникам. Вони не тільки побирають високі платні /від 650 крб./, але мають до своєї розпорядимості окремі склепи /"тридцятки"/, де можна кожночасно дістати на приділ доброякісні, всякого роду товари. Ці паразити, крім того, користуються всякого роду зрабованими на селах речами, а також живуть з кабарів, одержаних від населення. Надвижки з цього роду "добутків" жінки цих же начальників продають на базарах по спекулятивних цінах.

Порядок з торгівлі не змінився. Тільки від часу до часу з'являються якісь товари /мала кількість мануфактури, кальоші/, а переважно полиці крамниць світять пусткою. Забезпечення населення товарами, потрібними на дану пору року нема зовсім. Звичайно єтж робиться навпаки: літом можна дістати зимові речі, зимою відворотно.

Вся теперішня торгівля даліше концентрується в кооперативах. В поодиноких рай.базах розділюють окремо товари до склепу партійних /"тридцятки"/, до кооператив робітників, та до ССР. Найкраще забезпеченими в товари є склепи т.зв. "тридцятки", а склепи робітників дістають самі рештки. Тут заведена карткова система. Сільські кооперативи одержують найменше товарів. Щотажня у всіх райнах відбуваються торги, на яких можна закупити різного роду продукти та товари, звичайно по спекулятивних цінах. Деякі з товарів /вбрання, обува, бұлля/ в останньому часі потаніли, бо сюди наплинула велика кількість зрабованих речей з Німеччини. В час таких торгів нема жодної контролю зі сторони поліційних органів, бо жінки поодиноких функціонерів самі є центральними спекулянтами. Селянство продає свої продукти переважно під тиском сплати величезних податків і спеціальної допомоги місту, не подають.

Нахам більшовиків на греко-кат. Церкву спричинив ще краще виконання священниками усіх релігійних практик. Вони даліше правлять постійно богослуження підчас свят, перевозять сповіді, виголошують ряд проповідей з моральним та політичним підложжям, взиваючи нарід до притримування Божих заповідей, закликаючи до відерлявості в теперішній ситуації. В справі життя села не вмінуються, але інтересуються всіма подіями, що в ньому зайдуть, як також напружено слідкують за всіма політичними подіями, що мають місце на міжнародній арені. Відношення до нас завжди поправне і вони завжди суляються з нашу сторону. Тільки деякі старші священники не можуть повірити в можливість якоїнебудь переміни за допомогою наших, тепер малих сил.

Поставка священників до переходу на православя не всьди однакова. Є ще навіть і такі, що добре не розуміють про що ходять більшовикам і чому вони так натаскають на перехід на православя. Ця несвідомість стає деколи причиною їхнього переходу на православя. Велика більшість священників ставиться скраїньо ворожо до такого переходу. Ці священники, не дивлячись на переслідування, арештовання, завжди стоять на своєму. Від них можна почути такі вислови: "нехай загину в тюрмі, в Сибірі, чи

на Солозках, але своєї віри і народу не зраджу". Інший: "якщо сьогодні такі молоді люди гинуть та віддають своє життя в обороні народу, а я маю би боятися смерті в обороні Христової віри!" - "не дідько гонота того, щоби я маю перейти на православ'я і плювати на те, що вчора було святе, а виправдати, що є прокляттям і гріхом, за що карається клятвою". Інший священник під час проповіді в церкві говорив до населення: "Мої дорогі! Більшовики хочуть, щоб ми перейшли на православну віру. Ми однак твердо держимся старої батьківської віри, а якщо б часом вони замкнули нам церкву, або перевели на православну, - не ходіть до неї, а моліться дома. Вашу молитву прийме Бог напевно!" /Зал. р-н/

Населення зі своєї сторони більше ніж коли небудь горнеться до церкви та дуже чисельно відвідує відпустові місця. До самого переходу на православ'я ставиться цілковито ворожо, як подібно ворожо наставлене супроти всіх свіжих православних попів. Воно, однак, не знаходить ще поки що різниці між православною, а давньою відправою і тим не може переконатися чи їхній священник дісно перейшов на православ'я. Зважається, що священники, які приступили до ініціативної групи, не взяли намісних змін в самій відправі.

В останньому місяці більшовики не вважали більшого натиску на церкву, крім вимог до поодиноких священників змінити обряд. Арештувань масовою наляму на священників не було.

Із священників надого терену приступило до ініціативної групи /наибільше в Мельн. р-ні. Тут на всіх 12 - 9 підписало заяву/. Причин цього стану слід добукуватися в малій свідомості значення такого переходу, а також і то більша кількість священників, наполохавшись репресій та можливості втрати "білої булочки" і "теплої перанки". Не зважаючи на самий перехід, вони далі піддержують всіх релігійних правил і далі їхня поведінка не підлягає критиці. Черуда з причин такого переходу, вони втратили цілковито авторитет в населенні /Скала Под./, інші знова тікаються далі таким самим довір'ям /Мельн. р-н/.

Кількість шкіл не змінювалася. Подібно як і сама кількість учителів та їхні національний і кваліфікований склад. Нпр. Зал. р-н має всіх 79 учителів, з того 5 москалів, 26 українців зі ВУЗ і 33 зі ВУЗ. Половина з них має повні кваліфікації - шість курсанти. Серед усього майже учительства помічується намагання зчати дітей та дати їм основи знань. Зі сторони урядових чинників видно велике намагання і натиск на об'єднання в комуністичному дусі, тому на поодиноких конференціях до них звертаються з закидами /Зал. р-н/ - "деякі наші вчителі не виховують дітей у комуністичному дусі та бунтують на кожному кроці і закладають в ліс, бо думають, що введозі настане бандерівська влада і вони займуть відповідні пости".

У звітному місяці все майже учительство заангажовано до підготовки до виборів і з тим виготовлення списків виборців, розподілу на дільниці, читки конституції по десятихатках. До цих обов'язків учительство не дуже привкладалося і переважно не включувалося до цієї роботи. Подібно рідкими є випадки намагань учителів до виховування дітей в комуністичному дусі. Це їм крім того не вдається, бо молодь бойкотує такі намагання, а в додатку вони по нальному зверненні уваги, залидають того роду роботу на пізніше. Такі вчителі - це переважно комсомольці і комсомолки зі ВУЗ.

Кількість учнів в р-ні не перевищує 5 тисяч і прим. в Зал. р-ні є 4,323 учні, в Мельн. р-ні Скала Под. р-ні 3,630, з того 2,080 дівчат, а 1,600 хлопців. Рівень навчання в школах рай. центрів доволі високий. Тут також проходить навчання в ком. дусі, але без успіху, бо учні сильно бойкотують їх того. В сільських школах саме навчання є доволі закладене, а це в більшості тому, що майже половина учнів не ходить до школи взагалі, як рівнож сильно відбивається тут мала кваліфікованість учителів. Навчання в ком. дусі тут цілковито не приймається, а відверто по селах часто - густо має місце демонстративне відирання з рай портретів Сталіна чи нищення лозунгів. З тих причин всі майже вчителі змушені захоувати передух учнями такі "об'єкти" по науці.

II. Б о л ь ш е в и ц ь к и й в і д т и н о к .

Тисельність обсади адміністрації поодиноких р-нів доходить до 300 людей. Всі провідні і керівні становища займають партійні, переважно москалі. Такі "начальники" мають дуже малу освіту і не є кваліфікованими - їх праця полягає в "заботі" безперервного підгонення і контролі. Фактичними і кваліфікованими силами є переважно ділозі керівничі поодиноких відділів адміністрації - звичайно українці зі СУЗ. Низові і мене відповідальні пости обсаджують більшовики місцевими жителями з бідності малокваліфікованими курсантами. Всю працю переводять і зідповідать за неї фахівці східняки. Решта обсади, а спеціально місцеві, ставляться до цієї роботи з неохотою, саботуючи чи дуже часто обкрадаючи поодинокі підприємства /заготзерно, гуральня, Скала Под.р-н/.

Найкраще матеріально є забезпечені партійні - начальники. Вони, крім великої платні беруть різні "хабари" та крадуть при кожній нагоді і можливості. Найгірше забезпеченими є непартійні східняки. Вони терплять найбільші недостачі. Місцеві жителі мають звичайно забезпечення дома, а платня з урядів є звичайно побічним додатком.

Всі сільські уряди спрабують місцеві жителі. Тільки декуди, як в надзбручанських околицях, де більшовики краще закріпилися, трапляються в обсаді сільської адміністрації східняки. /Бережанка - секретар с/р, Іванків - зав.клубу, Скала Под.р-н/. Всі заарядження більшовиків там сільська адміністрація виконує під тиском і страхом. Найбільший нажим викликають більшовики на обсаду с/рад, а інші частини більшовицької адміністрації не реалізують зовсім зааряджень /зав.клуби/, переважно зі страху перед нами. Трапляються часто випадки виконування поодинокими головами с/рад своїх обов'язків незвичайно солідно і з тих причин населення дуже терпить. Всі знова голови с/рад чи сільські урядовці, держаться "золотої середини" - за багато не натискають на населення, але більшовицькі заарядження таки реалізують. Ці ж сільські урядовці часто - густо займаються донощицькою роботою. Населення трактує всю адміністрацію як зрадників, запродавців, слідкуючи за всіма їхніми рухами і не раз обвинувачують поодиноких працівників надто нагально, вимагаючи скорої їхньої ліквідації чи погубоження такої.

Натиск і контролю над поодинокими с/радами мають дальше прикріплені. Це партійні, які крім своєї праці в адміністративних відділах, мають ще прикріплені до своєї відповідальності поодинокі села. В деяких р-нах /Скала Под.р-н/ є спеціальні прикріплені з рамена нквд і їхня робота обмежується до постійного перебування в даному селі та безперервного слідкування за всією роботою так сільських урядів, як і обсади за нашим рухом.

Збори голів відбуваються переважно раз у місяць, але останньо перед виборами скликавано збора голів щотижня. На таких зборах обговорювано всю підготовку та переведення виборів, а також деяку частину їх приділявано боротьбі з нами, часто звертаючись до слухачів щоб вони "заяснили тим, затуманеним німецькою агітацією, людям, вияснити їм їхні помилки, щоб змилосердилися над своїми братами, які мучаться по стріхах і скронах - нехай покаються і вийдуть. Вони ж також люди, які хочуть жити, тому дайте їм змогу до цього шляхом роз'яснення". При переведенні зборів, партійні доповідачі радили наперед: "поробити багато кабін для голосування, щоб закінчити його до смерку. Кожному виборцеві дати 3 - 4 хвилини до надуми, одначе чесний громадянин зразу візьме бюлетень і кине його до урни - нечесний почеє думати і шукати карандаша. Таких людей можна навіть записувати" /Збори голів у Мельн.р-ні/. Підчас одної з нарад голів було затовкнено справу здачі контингенту і місцевий начальник нквд сказав: "ми заберемо весь хліб, нас нічого не обходять і не буде обходити, як населення буде здихати з голоду - це і так всі бандеріці" /Збори голів в Мельн.р-ні/.

В цьому місяці більшовицька адміністрація звернула всю увагу на підготовку до виборів, натискаючи до цієї роботи всю адміністрацію так району, як і сіл, змушуючи до допомоги в її переведенні. Організовано перепис виборців, поділ сіл на десятихатки, для читки конституції,

встановлення виборчих дільниць та їх обсади. Крім того переведено остаточне збирання контингенту збіжжя та барабоць. Також переведено реєстрацію усього населення і перепис річників 1928 - 29 рр. Вак

Всю підготовку більшовиків до виборів прийняло населення з насміхом, а на мітинги, присвячені тій справі, не ходив майже ніхто і всіх людей, яких вдалося більшовикам зібрати, вона насильно зганяли. Вже тепер завважувалось, що уся майбутня виборча кампанія більшовики переве-
ведуть під сильним терором.

Чисельний стан поліційних органів в поодиноких районах приблизно такий: стан НКВД вагається від 5 - 7 осіб, - НКВД до 10 осіб. Крім того вони мають ще охорону, зложену зі стрибків, яка wraz з усім НКВД і НКВД начислає до 80 людей на район. Подібна для охорони об'єктів /мостів, залізниця/ є на деякі райони приділено від 25 - 30 осіб залізничного НКВД. На кожен терен району для охорони гуралень, магазинів, держать більшовики від 40 - 65 стрибків. В останньому часі від половини місяця, до кожного з районів було приділено частину "внутрішніх військ НКВД" числом до 200 людей. Це військо потворило в селах, краде охоплених нашим рухом, гарнізони і звідти почало робити акції і випадки на села свого "участку". Також ці відділи концентрувались для переведення більшого масштабу облав на села, а декуди на ліси. Всі ці відділи є спеціально перевитрені та пристосовані до боротьби з нами. Як вже проповідувана, скорше, від половини цього місяця більшовики, використовуючи зиму розпочали зимовий нажим. Першим їхнім потягненням була концентрація відділів і обсади гарнізонами важніших пунктів терену, де поміщувалася пункти наших зв'язків, більших станиць. Число людей в таких гарнізонах вагається від 20 - 60 людей. Ці ж гарнізони самостійно, або за допомогою інших, переводили облави і наскоки на всіпані місця, роблячи там сильні трусси, а також арештування. Ніччю знова робили засідки і наскоки на хати, до яких сходилися повстанці. Ці гарнізони переходили групами, зложеними від 30 - 60 осіб за одну ніч кілька місцевостей, адаючи при тому повстанців. Тоді то також робили наглі контролі хат, при тому сильні трусси, а також перехідні засідки.

Цього місяця НКВД переводило у всіх районах реєстрацію людей, що мала на меті перевірку та арештування підозрілих родан. Крім того воно робило масові арештування, підчас яких формовано свіжі кадри сексотів. В цьому місяці в терені появилися провокативний відділ, який навів деяку дезорієнтацію, або і втрати /Гулярка - Борщ.р-н/. Уже сильно ада-
ило на населення свіжо застосована більшовиками метод переведення для демонстрації в р-ни трупів спавших повстанців, а також знущання і насміх над тілами спавших.

Використовуючи свою перевагу, більшовики почали декуди грабунки населення на власну руку /Млинки - Чорт.р-н, - тут підчас грабунку більшовик прострелив чоловіка/, а також ловлення дівчат і молодіць для знущання над ними та гвалтування /Летяче - Товст.р-н - Бугайов, заст. нач. НКВД знасилував 13-літню дівчину/.

Відчувши зміцнення позиції своїх "хазяїв", сексоти сильно піднесли голови та розпочали в цьому місяці посилену роботу. Сама вербовка сексотів у цьому місяці проходила прискореним темпом і з кадри донощиків ангажовано не тільки всяку здеморалізовану наволоч, але і всіх зарожжених та арештованих людей. З нашої сторони не було відповідної протидії органами безпеки /найгірше ця справа занедбана в Скала Под.р-ні/, а зі сторони пропагандивного осередку було застосовано даліше при всіх зустрічах і виступах звернення, присвячені спеціально справі донощиків та агентури. Це однак не помагало і число сексотів з дня на день збільшувалось, адаючи при тому нам досить великі допкульні зтрати.

Всі ці більшовицькі акції причинилися у великій мірі до більшого застарявання населення, це спеціально вичувається в тих місцевостях, де постійно вже перебувають гарнізони. Населення таких сіл або починає стагитися до нас негативно, або хоче відсепаруватися від нас цілковито.

Висліди акцій:

наші втрати

Р-н	збитих повст.	раниних повст.	зловлених живими	зголошених	збитих гром.	ранених гром.	арештов. гром.
1. Чортків							
2. Борщів							
3. Скала П.							
4. Мель. П.							
5. Заліщики							
6. Товсте							

разом							

Р-н	з того винущених	вивезених	знищених господарств	з рабованих господарств
1. Чортків				
2. Борщів				
3. Скала Под.				
4. Мель. Под.				
5. Заліщики				
6. Товсте				

разом				

Ворожі втрати

Р-н	вбитих більш.	ранених більш.	залапаних живими
1. Чортків			
2. Борщів			
3. Скала Под.			
4. Мель. Под.			
5. Заліщики			
6. Товсте			

разом			

В деяких р-нах /Борщ., Скала Под., Товст., Мельн. р-ни/ стаціону-ють відділи або частини здемобілізованих полків ЧА. Покищо не аґресують на їх до боротьби з нами і самі червоноармійці ставляться до нас добре. Протинно, вони ненавидять всякого роду командирів та нкзд, стара-ючись при тому не минути жодної нагоди, щоб всякими словами "добре" їх очеркнути.

Більших проб акцій серед ЧА не проведено. Тільки декуди було роз-кидано летючки. Висліду, а саме розмов і зраження, яке виулякали вони, покищо не розвідано, крім замічення ховання червоноармійцями цих летю-чок та скритої їх читки. В Мельн.Под р-ні ком. СКВ спалив 3-ох більшо-виків, а між ними ст. лейтн. Поговоривши з ними деякий час, передав їм летючки. Ст. лейтенант зі своєї сторони запроував його піти "попіть водки", або перебратася і піти з ним разом "в кіно" до Камянця Под. Цих червоноармійців не розвброувано і свободіно відпущено, але більшовиць-ка контррозвідка з місця усіх арештувала, по повороті до частин.

З В І Т

с у о п і л ь н о - п о л і т и ч н и й

з а м. г р у д е н ь.

I. У к р а ї н с ь к и й в і д т и н о к.

За звітуючий час, національний склад населення наого терену не змінявся. Далеко до нас ще прибула деяка кількість переселенців з Заходу, а в поодинокі рай. центри приїхала родина військових старшин та службовців адміністрації зі східних областей. Самі політичні події, що відбулися останньо на міжнародній арені мали великий вплив на нашої мас, вони то і даліше піддержують ту атмосферу, що втворилася вже здавна, в якій підчеркується нетерплячка якнайскоршого позбуття сталінського "опікунства". Наше громадянство даліше очікує вибуху війни і цілковитого розвитку СССР. На цю тему можна наслухатись найкраще від кожної людини багато "нових" політичних вісток та здогадів з закраскою - "уже не довго, скоро буде їм кінець". Крім того вникаючи в структуру побудови СССР, наростаючих визвольних рухів, доходять до висновку, що більшовицька держава в жодному разі не встоїть під напором, особливо повстанчих дій. Цей погляд зміцнюють ще відомості про лезені демобілізованими з ЧА, які перебували головно у Прибалтійських країнах, Польщі, мала нагоду наочно приглянутися до розвитку і сили партизанок в тих країнах. Вони піддержують погляд орієнтації на власні сили і сили поневолених народів. Ї однаково між цими ж демобілізованими така частина, що видвагає силу і переможність ЧА, зводлячи там самим нашу боротьбу до великих задумів Чон Кіхотів. Це в більшості люди нам ворожі, або короткозорі чи "нагороджені" жовтою медаллю за здобуття Берліна.

Духовий рівень наших мас зв'язується відповідно з нажимом та репресіями зі сторони більшовицьких дикарів - НКВД і НКГБ, а також з нашими потягненнями та втратами. В цьому місяці не замічувалося обняження цього ж духового рівня, він до деякої міри зростає, замрачуваний тільки непокоєм з приводу наближення зими. Населення даліше свято вірять в скору зміну теперішнього яду і тому не занепадає духово.

Політичні орієнтації наших мас переважно роздвоюються: більшість наого населення зв'язує всі зміни теперішніх політичних обставин в діях Англії і Америки та напружено слідкує за ними, дочитуючись зі окупах газетних відомостей потрібних собі ускладнень, а в кожному свіжому напруженні та непорозумінні вбачають скорий конфлікт, а з ним і розвал СССР. На нашу саду двалються як на річ другорядну, спосібну лише у втвореннях вже сприятливих обставинах відіграти деяку роль. Менша частина наших мас, переважно більш нац. свідомі та зв'язані з нашим рухом, покладають всі надії на власну силу та на сили поневолених народів, вбачаючи в них основний і риваючий фактор та запоруку у зміні до теперішнього порядку.

Національна свідомість наого населення з кожним днем зростає. До цього причиняється теперішня атмосфера боротьби з окупантом, а також терор і утиска з його сторони. Це, однаково, не зміцнює внутрішньої солідарності. Серед наших мас даліше помітніше сварки, видвагання особистих інтересів, сплетні і негодування, що часом вибухають так сильно і то за смішні на нашіній час речі, що як люди говорять між собою - "шкода, що це не за Польщі, а то заробив б адвоката". Ці

сварки є деколи причиною доносів в район, струмуваним однак страхом перед відповідальністю.

Ставлення українського населення до нас не змінялося. Далеко воно даліше допомагає всіма способами, виконує всякі зобов'язання та дже скриття нашім підпільним кадрам. Тільки в тих місцевостях, де більшовики в останньому часі закріпилися і держать постійно гарнізон, помітним є перестрах і бажання деяких, скорше зв'язаних з нами людьми, відсепаруватись від нас. Мірлом самої солідарності з нами може бути галь і співчуття з приводу наших втрат - це дуже помітно навіть в рай.центрах. Населення виявляє, крім того, велику журбу за нашу долю підчас зимового періоду. Сама віра в нашу справу залежить від чисельності підпілля і охоплення мас нашим впливом. Віра ця декуди сильно захитана в зв'язку з наближенням зими та посиленням в кінці цього місяця більшовицького терору. Переважно віра ця має такі головні основи: - "весною /тільки вдержіть до неї хлопці/ будуть великі політичні зміни, може навіть і цілковитий розвал більшовиків, а тоді, використавши це, українські повстанці проженуть остаточно більшовиків та встановлять рідну владу."

Все українське населення сіл і міст, за винятком деякої кількості наволочі, подлоти і сексотів, стикнувшись відносно до більшовиків скрайно ворожо. Найбільше цю скрайність замічується на селах і вона дає свій вплив поки що в отяганні і відмові здач всяких поставок. Майже всі драчі виконуються тут доперва під терором, звичайно через конфіскацію майна чи арештування. Не завжди однаково і це помагає, і всиди там, де більшовицький натиск хоч трохи слабше, поодинокі зарядження майже всесім не виконуються - пр: здача молока.

Деяке "порозуміння" і контакт налагоджують собі більшовики з двох цілей, в поодиножках неморальними дівчатами та молодачками. Звичайно таке порозуміння знаходять вони на тлі "спільних заінтересувань" - це власне більшовики використовують для своєї другої цілі - налагодження донощицької сітки та зібрання всякого роду потрібних їм інформацій. Крім того контакт в більшовицтвах налагоджують ще всякого роду підлесливі шкурники та загрожені "багачки", які ради власної шкіри йдуть навіть на донощицьку роботу.

Більшовицький терор в цьому місяці, а спеціально в його другій половині більше зміцнився і починає шпавати дораз більш застрашачо на населення. Застосоване останньо більшовиками послідовне палення всипаних господарств та демонстративне знущання і показ вбитих повстанців в районі, впланує на це застрашення ще гірше. Однаково ця методика стає джерелом все більшої ненависті до більшовицької галоти. Даліше дуже сильно підриває авторитет нашого руху зголошення та всипи деяких підляків, а також дії провокативних відділів.

Престіж і сила більшовицької пропаганда дуже зійшла на рівень і вона стає вже майже всюди предметом насміхів населення. Про її значення і вплив може свідчити хоч би одна чисельність людей, які прислухаються всякого роду доповідям та мітінгам. Звичайно до кількогоданному гоненні, вдається більшовикам збільшити стан слухачів до 15 людей, переважно стариків чи бабусь, яким нічого не пережиджає в дрімоті саме говорення більшовицьких агітаторів. Вони в такій атмосфері, а ще біля опаленої на ту інтенції печі клубу чи школи, почувачуться так добре, що аж позасипляють.

Елемент, з якого рекрутується поодинокі особняки, що йдуть на співпрацю з більшовиками, є переважно шкідками суспільства, а також є ними загрожені родина і особа, що не мають твердшої політичної основи і дадуться намовати більшовикам на таку підлоту. Більшовики даліше використовують всіх арештованих, вербуючи їх під гантажом на донощицьку роботу. Трапляються випадки, що можна стрінати на цій шкідливічкській роботі людей, що дові користуватися великим авторитетом серед населення. Більшовики, віднайшовши їх слабу сторінку, обмотують їх всякого роду провокаційними нитками та обіцянками, а відтак заломлюють духова і змушують до співпраці. Про відношення населення до цих падлюк, свідчать випадки якнайскрившої ліквідації тих чи інших ширше знамих за-

галові доносників. Помітним є також таке явище, що при послабленні більшовицького терору та надтої контролі, можуть наступати самосуди.

Не зважаючи на те, що населення і так сильно зрабоване більшовиками, не відчувається великої нестачі харчових продуктів. Більше в деяких місцевостях, де цьогорічний урожай недописав /Борщ. р-н: Більче З., Монастирок, Мункарів/, або там, де люди знищені скорше через фронтову фазу, досі не можуть доповнити всяких браків і нестач /західні села Товстенського р-ну/, помітним є брак деяких харчових продуктів /спеціально твердого зерна, мяса, товщу/. З наближенням зими найбільш помітним є брак обуви і зимового одягу. Такі браки найбільше випадають в очі там, де домашній промисл цілковито заник, де давно під впливом фабрикатів, знищено самовистарчалність. Найбільше нестачі цього роду відчувають, переканені в наші сторони переселенці зі Заходу, а також родани, майно яких знищили більшовики. Одні і другі радять собі через переводження збірок, які населення досить жертвенно поповняє.

Досить сильно дається взнаки нащому селянству великий брак предметів щоденного вжитку, як сірники, масло, нафта, сіль, котрі воно, не діставши відповідної кількості в кооперативах, змушене купувати, переплачуючи хітькакратно на спекуляції. Деякі предмети щоденного вжитку, як прам, цукор, вайпль аж цілковито з ужиття широких мас населення. Подібно відчувається великий брак і так беззартісних грошей. Для їх добуття та сплачування всякого роду налогів і податків, населення змушене продавати остатки своїх продуктів.

Першим і найосновнішим бажанням населення є якнайскорше оканення зі себе сталіноського ярма та цілковита ліквідація більшовицької тирма народів. Наші маси завсідні бажать якнайбільших втрат та неуспіху більшовикам. Їм дається відчути скрізь і воно має навіть місце у всякого роду вістках, всякого роду речницях, остаточної ліквідації більшовицької імперії, початків війна. Населення також само, на основі переважно побіжних гарячкових обчислень, творить всякого роду вістки та видає "свої" комунікати. В цьому місяці були поширені такі чутки:

- Англія зірвала союз з більшовиками і вона має звертатися до 1. I. 1946 р. з усіх свіжо окупованих земель. Коли цього не зроблять - буде війна.

- Червоноарміяці шлюють, що введові забухне війна з Англією а також на турецько-совєтському кордоні була вже через три дні перестрілка і з тих причин більшовики кинули тудя 6-мільйонову армію.

- Говорять, що в цьому місяці Англія сканула в Карпатах велику кількість парашутистів, а між ними мало б бути ск. 100 українців.

- Говорять, що в СРСР забухла революція і там буть партійнах та нащадть колективні господарства.

- Говорять, що від 1. I. 46 р. облав на села не буде, бо прола цього дуже різко виступила Англія і Америка.

Це тільки деякі з вісток. Такі вістки піддержують населення духово і завдяки їм воно задержує навіть досить сильні репресії. Але тут пізната також і руку ворога, а спеціально у визначуванні блявських речниць розвалу та забуху війна.

Серед теперішніх обставин, в яких опинилося українське населення, наші кадри відіграють основну і керівну роль. Вони орієнтують наші маси, вказуючи на кожньому кроці більшовицьку обману, підлоту і грабунок, вказуючи, прядтому метода протиставлення. Все ненависть і гнів до окупанта вводить у правильне русло - боротьби за УСДР. Найкраще ця справа представляється там, де членство тігаться великим авторитетом і проловать масову пропагандивну роботу. Цей же авторитет в останніх місяцях був дуже підірваний майже всюдя через поодиноких підляків, що зголюсьвивсь, задала багато ударів населенню. Це переважно стає причиною деякого недовіря населення до нас. Нерідко можна відчути в розмовах чи пропагандивній роботі це недовіря, мовляв: "чи ти, що так гарно говориш, не приведеш завтра до нас більшовиків". Треба однак зазначити, що мимомо таких ударів, наші кадри займають дальше у всіх подіях основне і домінуюче становище, а деякі спопуляризовані провідні одиниці мають вплив до того степеня, що все населення вилзує розуміння чи підхід до

тах чи інших справ з їхнім рішенням. Найкраще розгорнута політробота була в Борщ.р-ні, а найгірше занедбана в Зал.р-ні. В усіх інших вона проходить з малими знятками задовільно і до неї включається все членство. Загально відношення нашого членства до населення є в малих знятках добре. Стрічається однак люда /Мельн.р-н/, які наводять багато непорозумінь і загострень в населенням через стягання дійськ.уніформів. - т.єв. "англійська хвороба", цеб то стягають, англійські манелі, представляючи свої цілковато нові - оветські. Стрічається також між низовими кадрами гонення за блядцями гузками та медалями і командирськими блядцями.

Загальна вартість членства висока. Своєю ідейністю і свовідданістю справи засвідчують вона своєю кровю та героїчними вчинками, які стала вже буденним явищем. Уже часто навіть молоді хлопці - стрілки, щойно втягнені в наг рух, строго, як старі вироблені революціонери, виконують заповіт "Свобода або смерть". Вони не здаються ворогові, а відбиваються до останнього набоя і гануть стріляючись перед очима осканеного ворога /Стрілківці, Борщ р-н/. Маю всіх тих вартостей, наші членство дуже мало над собою працює і політична виробленість його в нязях, а також орієнтації не на багато відрізняється від орієнтації загалу мас. Часто трапляється, що навіть деякі провідні одиниці підпадають під вплив поголосок і орієнтацій, поширюваних в масах. В деяких районах між нашими кадрами /Скал.р-н/ помічується піянство. Це також практикується серед СКВ Борщ.р-ну.

Склад сільської інтелігенції не змінався - це дальше учительство, священники, а декуди санітарка, що обслуговують мед.пункти. Із самим зростом національної свідомості загалу мас зростає і свідомість інтелігенції. Уже незначна кількість її відіграє ту роль, яку має перед собою, а також рідко стрічається серед неї високо освічені і при тому національно свідомі одиниці. Всю майже інтелігенцію під тим оглядом можна ще крім того поділити на дві частини: інтелігенти зі ЗУЗ переважно національно свідомі, але не активні і замкнені в собі та інтелігенти зі СВЗ, які всі явища і події на наших теренах поволи здалека студіюють і сприймають. Моральна вартість усіх переважно мала, і серед них основно є помітна надоба перейти цей жахливий період більшовицької окупації. Ясних і чітких перспектив на майбутнє серед неї не помічається. Подібно рідкими є явища повного політичного вироблення, а шпадає в очі життя обгороднітними обставинами, хоч всі вони майже вірять, подібно до нас, що більшовицька держава провалиться. Серед усієї інтелігенції замічується крім того велика неважність до більшовицької влади, що дає часом вплив в говоренні, напр. учителька Зал.р-ну: "Надходить зима, а я не одіта та не одута, не маю чим в хаті затопити, а там вдома моя мати заробила в колгоспі всього 20 кг.ячменю і вже пухне з голоду та помочи від мене просять". Декуди однак стрічається молоді учителька - комсомолка, що мають замітків з НКГБ і НКВД і вона старається піддержувати більшовицьку владу, та переходять на донощицьку роботу.

Серед усього інтелігенції є дуже рідкими явища орієнтації на власні сили. Такі орієнтації навіть двають наших старших інтелігентів, аувоіх інших є глибоко закоріненна орієнтація на чужі воєнішні сили.

Заттєвий рівень сільської інтелігенції дуже мало відрізняється від хаттєвого рівня селян. Зі сторона уряду учительство напр. не знаходять майже жодної опіки, а навіть за свої претенсії стає предметом насміхів. /Зав.РВНС Мельн.р-ну сказав, щоб їли коліна і свої голови і йшли діювати собі всього на село./ Подібно про саме відношення більшовиків до вчительства свідчать говорення начальника НКВД того р-ну: "я здець работав два года, но ещо не участвовав на поррбе учителя, то есть свідательством, што ва все бандіти".

Моральний стан цієї ж інтелігенції є задовільний за знятком деяких охиднячок, що здається в любовні справи досить явно. Культурне життя серед інтелігенції майже не проявляється через надмір праці і брак заінтересувань. Рідко хто з сільської інтелігенції працює над собою чи взагалі інтересується літературою, газетами і ін. Внаслідок наших дій

та чітка література і відвідан, ставлення сільської інтелігенції до нас все більше краще. Доказом цього доброго ставлення є добра оцінка, яку зробила нам ця інтелігенція, а також самоїтійний обмін нашої літератури між собою і своїми знайомими. Цю літературу вони опісля обговорюють, подаючи при тому її правільний підхід до всіх справ. Помітним є також у деякого, головно учительства, включування хоч частково в нашу боротьбу, намагаючися допомогти нам хоч в дещому - вони подають потрібні інформації, учать дітей все більше за нашими вказівками. Сященники знова дають деколи матеріальні помочи, а також заголошують дуже часто проповіді до населення в протикомуністичному дусі.

Велику різницю деколи замічується у відношенні до нас міської інтелігенції. На спеціальну увагу заслуговує інтелігенція зі СУЗ, якої національна свідомість є переважно дуже мала і незамітна. Ця інтелігенція, перебуваючи довгий час під більшовицьким терором, щораз більше затратила це поняття. Моральна вартість її, а головно жінок і дівчат, є дуже низька. Вони переважно підуть за тим, хто сильніший і є при владі та з тих причин денационалізуються. Політичне вироблення є дуже обмежене і воно зводиться або до повної орієнтації на салу альянтів, чи ССРСР, або на житання між одним а другим. Серед усього непартійної української інтелігенції замічується сильне ворогування і ненависть до більшовиків, але ясного політичного напрямку, крім переконання, що більшовики не вдержаться і мусять провалитися - не має. Кваліфікації цієї ж інтелігенції є переважно добрі, а трапляються також високо кваліфіковані сили, які порушують і ведуть ті, чи інші підприємства районуої інтелігенції.

Матеріальний рівень міської інтелігенції дуже низький. Вони терплять безперервно всякі недостачі, а останньо великий брак опалу та тепло-го біягу і обуви. Серед інтелігенції зі СУЗ помітна бода, крім того, ще недостача харчевих продуктів. Моральний стан міської інтелігенції поганий. Неморальність, розвода, кількакратна конячка, є в місті значаїним явищем, а до того треба ще додати сварки або навіть і бійки за "подобанців". Міська інтелігенція, а спеціально необізнані жителі СУЗ, нас бояться і доперва по розвіданні, або ознайомленні з нашою літературою, набарають поваги до нашого руху, але саму нашу боротьбу уявляють собі більше романтично. Наша праця серед цього роду інтелігенції обмежується до рідких зустрічей і пересадки літератури, листочок та листів. Про самі висліди і успіхи не завжди можна довідатися, бо ця інтелігенція дуже таїть ся зі своїми переконаннями.

Щоб знову та ймовірно представити характеристаку міст, треба взят під увагу національний склад жителів. Як зазвичай, наші міста були для нас переважно чужими і чужинці в них раз-з-раз змінюються, а в останньому часі надають їм тон та характеристаки москалі. Українці, які живуть в містах, завжди з великим напруженням слідкують за всім проявами нашого руху, співчуваючи при тому, або радіючи нашим успіхам. В останньому часі помітним було велике уболівання за якими-сь повстанцями, яких більшовики для демонстрації своєї сили та наруги, кидали на прилюдний показ під станці раї. Цей поступок більшовиків працюється однак до збільшення ненависті населення міста до них.

Все українське міське населення ставиться до нас з великим дові-рли, а часто і убоженням, кращим навіть в деяких випадках як на се-лах. Та самі суть нашого руху і акцій пояснюють різно і до всього під-ходять більше вадуманими формами. Замічується тут хоча також бажання допомогти, але це страмуєне браком більшого контакту і обізнанням з більшовицьким репресіям та переорієнтацією небезпек. Дуже рідкими є випадки орієнтації на власні сили, а всі майже можанці міст зв'язуються в по-діях, що проходять на міжнародній арені і в основному вважають англій і амеракі спроможним до повалення та розгрому ССРСР. Нашим діям нада-ють переважно допоміжного значення, або добачають нашу перемогу допер-ва при використанні сприятливої міжнародньої коняктури. Спеціально в містах можна довідатися ще більше всякого роду вісток, ніж на селах.

Переважно заняття населення міст є хліборобство, а всі інші занят-

Тя, як ремісництво, праця на заводах і в урядах, є побічними. Багато з них займається також спекуляцією, яка стала останньо в моді та є основою прожиття деякого з них.

Лателі СРСР — це переважно москалі, які працюють по різних установах чи поліційних органах, що них вчосюються ще й їхні родина. Відношення їх до місцевого населення звичайно пасивне, але зустрічаються випадки ненавмисного відхилення ставлення. Деякі з них сильно сліdkують за всіма рухами і говірками місцевого населення, називаючи його при тому злобно бандитами. Цю теперішню владу відносять прикально, зв'язуючись з нею цілковито. Тільки ті, що працюють звичайними робітниками, учителями та урядовцями на нижчих щаблях установ, нарікають на терорістичну владу, а деякі навіть стараються і викодати, чи роблять дрібні дефравдації. Вони зацікавлені в якнайскоршому поваленні більшовицької держави, однак ясної перспективи не мають, а нас, через малу обізнаність дуже бояться. Склад жителів СРСР доповнюють родина офіцерів, що хочуть становлять обсаду гарнізонів. Такі родина замешкують у містах спеціальні вулиці, перекидаючи звідти місцевих жителів. В таких "дільницях" панує відповідна "солдатська" атмосфера, де розпуста, піянство, сварка, получені часто з стрілами, є звичайним буденним явщем.

В кожному в рай. центрі є ще остатки жидів, які з браку грошей, не змігали закордон. Вони переважно займаються спекуляцією і до більшовиків відносяться з ненавистю, рідко спілтрацюючи з ними.

Подібно число поляків останньому місяці значно зменшилось, бо багато з них змігало в Польщу. По них праївджала спеціальна делегація та була у всіх районах нашого терену. Ті, що липалися, або очікують на транспорт, а також і ті, що не думають взагалі змівджати, відносяться до більшовиків ворожо і часто можна почути серед них такі нарікання: "як воліли б бути бандерінці, ніж більшовик" /Фрт. р-н/.

Кількість робітництва безперервно змінється і в тих р-ах, де немає заводів чи фабрик, вона доходить до 300 осіб, а в інших, де є фабрики /Фрт. р-н і Борд. р-н/ до 700 і більше осіб. З усього населення міста, робітництво є найбільше взазкуване і гноблене. Мала платня/почавши від 120 крб. не вище 350 крб./, норма, соц. змагання, зтворють скрайно вороже ставлення до рад. влади. Робітництво дуже сильно підпадає під вплив нашого руху, перенимаючись зосціло нашим ідеалам /там, де наші впливи є сильніші/, а також серед них помітна з'єра у власні сили.

Вони, шоправда, подібно зв'язують можливості зміни з діями Англії і Америки, але можа найбільше така беруть на свої сили. Це нимікля завважується з розмов. З наблженням зима, робітництво терпить на брак опалу, харчів, одягу і вони, щоб доповнити ці браки, працюють понад норма, або виконують різні побічні заняття та займаються спекуляцією.

Молодь міста заангажована до праці в різних підприємствах і урядах. Вона сильно підпадає під вплив більшовиків, спеціалью завважується це серед дівчат, які на зв'язують добрані зв'єсини з московською офіцарною та солдатством. Такі зв'єзки доводять їх до цілковитої деморалізації та втрати здоров'я. Хлопці, в більшій часті, протиставляються таким впливам, вони більше інтересуються нашим рухом, а деякі з них завважують охоту вступлення до повстанчих відділів. Міська молодь деякі підпадає під сильні репресії більшовиків /останньо наступили більші арештування в Товстім/.

Культурне життя міст обмежується до діяльності клубів, висвітлювання фільмів, або виступів переїзних театрів. В поодинока-х клубах в останньому місяці відбувається два — три рази в тиждень "собранія", на які зганяють всіх урядовців та робітництво для вислухання доповідей чи лекцій. В цьому місяці відбувається в усіх міських клубах читка конституції та положення про вибора. Всякі того роду "імпреза" і "лекції", не мають успіху, бо переважно крім жителів з СРСР та малої кількості більшовицьких запроданців, рідко хто бере в них участь. Більшима успіхом тінуться "танці", уряджувані в рай. клубах раз в тиждень. Деколи по довгій підготовці відбуваються вистази, переважно побутового характеру, які відіграють місцеві аматорські гуртки. Кінотеатри в районах висвіт-

дють два - три рази фільми пропагандного характеру і вони тішаться досить великим успіхом та числом відвідувачів.

В цьому місяці не було більших свят, а похорони вправних більшовицьких посіпак переводять радянські "колонни" - секретар пропаганди, голова райпарткому, начальники НКВД і НКГБ, виголошуючи при тому повні погрози промови, звернені в нагу сторону.

В поодиноких підприємствах р-ну відбуваються мітинги зі заклятом до перевиконання норм в нагоді майбутніх зборів до Верховної Ради ССРСР. Трудащі "одногласно" з великим "піднесенням" "охвалюють" такі пропозиції...

Матеріальне забезпечення міського населення, а спеціально місцевих жителів, можливе. Тільки зайшло робітництво і урядовці, які не мають жодного домашнього забезпечення /свої землі, городу/, терплять дальшу недостачі. Порівнюючи зарплату з цінами продуктів на базарах, вони можуть прожити в неї ще один тиждень. Запроваджена більшовиками карткова система не забезпечує також можливостей прожиття, бо самі папки цього працілу є дуже скупі, а також не можна їх дістати своєчасно в доброму стані. Без порівняння краще живеться всякого роду партійним та начальникам. Вони не тільки побирають високі платні /від 650 крб./, але мають до своєї розпорядимості окремі склепи /"традіцятка"/, де можна кожночасно дістати на предіа доброякісні, всякого роду товари. Ці паразити, крім того, користуються всякого роду зрабованими на селах речам, а також мають з хабарів, одержаних від населення. Надвизка з цього роду "добутків" жінки цих же начальників продають на базарах по спекулятивним цінам.

Порядок в торгівлі не змінявся. Тільки від часу до часу з'являються якісь товари /мала кількість мануфактури, кальози/, а переважно подаци крамниць світять пусткою. Забезпечення населення товарами, потрібними на дану пору року нема зовсім. Звичайно втяж роблять навпаки: нічим можна дістати вимови речі, зямою відверотно.

Вся теперішня торгівля дальше концентрується в кооперативах. В поодиноках рай. базарах розділяють окремо товари до склепу партійних /"традіцятка"/, до кооператив робітників, та до ССР. Найкраще забезпеченням в товари є склепи т.зв. "традіцятка", а склепи робітників дістають самі речитки. Тут заведена карткова система. Сільські кооперативи одержують найменше товарів, що тяжня у всіх райнах відбуваються торги, на яких можна закупити різного роду продукти та товари, звичайно по спекулятивним цінам. Деякі з товарів /вбрання, обува, бұлля/ в останньому часі потаніли, бо звідна наплинула велика кількість зрабованих речей з Німеччини. В час таких торгів нема жодної контролю зі сторони поліційних органів, бо жінки поодиноких функціонерів самі є центральними спекулянтами. Селянство продає свої продукти переважно під тиском сплати величезних податків і спеціальної допомоги місту, не подають.

Нашим більшовиків на греко-кат. Церкву спричинив ще краде законівання священникам усіх релігійних практик. Вони дальше правлять мостівно богослужіння під час свят, переводять сповіді, виголошують ряд проповідей з моральним та політичним підложжям, звиваючи наріц до Прудержування Божих заповідей, закликаючи до відеркаливості в теперішній ситуації. В справі життя села не змінуються, але інтересуються всіма подіями, що в ньому вайдуть, як також напружено слідкують за всіма політичними подіями, що мають місце на міжнародній арені. Відношення до нас завжди поправне і вони завжди схиляються в нагу сторону. Тільки деякі старші священники не можуть повірити в можливість якоїнебудь переміни за допомогою наших, тепер малих сил.

Постова священників до переходу на православя не завжди однакова. Є ще навіть і такі, що добре не розуміють про що ходять більшовикам і чому вони так натискають на перехід на православя. Ця неосвідомість стає декода причиною їхнього переходу на православя. Велика більшість священників ставляться скрайньо ворожо до такого переходу. Ці священники, не дивлячись на переслідування, арештовання, завжди стоять на своїм. Від них можна почути такі мови: "нехай загину в турмі, в Сибірі, чи

на Соловках, але своєї віри і народу не зраджу". Інший: "якщо сьогодні такі молоді люди гинуть та віддають своє життя в обороні народу, а я маю би боятися смерті в обороні Христової віри!" - "не діжде годота того, щоб я мав перейти на православля і плювати на те, що вчора було святе, а вшнравати, що є прокляттям і гріхом, за що карається клятвою". Інший священник підчас проповіді в церкві говорив до населення: "Мої дорогі! Більшовики хочуть, щоб ми перейшли на православну віру. Ми однак твердо держимося старої батьківської віри, а якщо часом вона важкуля нам церкву, або перевела на православну, - не ходіть до неї, а моліться дома. Вашу молитву прийме Бог напевно". /Зал. р-н/

Населення зі своєї сторони більше ніж коли небудь горнеться до церкви та дуже чисельно відвідує відпустові місця. До самого переходу на православля ставлять цілковито ворожо, як подібно ворожо наставлене супроти всіх свідків православних попів. Воно, однак, не виходить ще поки що різниці між православною, а давньою відправою і там не може переконатися чи їхній священник дісно перейшов на православля. Зазначається, що священники, які приступили до ініціативної групи, не ввели найважливіших змін в самій відправі.

В останньому місяці більшовики не вважали більшого натиску на церкву, крім вимог до поодиноких священників змінити обряд. Арештувань, масовою напавою на священників не було.

18 священників нашого терену приступило до ініціативної групи /найбільше в Мельн. р-ні. Тут на всіх 12 - 9 підписало заяву/. Причин цього стану слід допитуватися в малій свідомості значення такого переходу, а також і то більша кількість священників, наположавшись репресій та можливості втрати "білої булочки" і "теплої перинки". Не зважаючи на самий перехід, вона дальше придержується всіх релігійних правд і дальше їхня поведінка не підлягає критиці. Декуди з причин такого переходу, вона втратила цілковито авторитет в населення /Скала Под./, інші ж бояться дальше таким самим довір'ям /Мельн. р-н/.

Кількість шкіл не змінилася. Подібно як і сама кількість учителів та їхній національний і кваліфікований склад. Нпр. Зал. р-н має всіх 79 учителів, з того 5 москалів, 46 українців зі ВУЗ і 33 зі ВУЗ. Половина з них має повні кваліфікації - решта курсанта. Серед усього майже учительства помічується намагання вчити дітей та дати їм основні знання. Зі сторони урядових чинників вадно велике намагання і натиск на об'єднання в комуністичному дусі, тому на поодиноких конференціях до них звертається з закладами /Зал. р-н/ - "деякі наші вчителі не захоплюють дітей у комуністичному дусі та бунтують на кожному кроці і закладають в ліс, бо думають, що внаслідок настане Бандерівська влада і вона займуть відповідні пости".

У звітуємому місяці все майже учительство заангажовано до підготовки до виборів і з тим виготовлення списків виборців, розподілу на дільниці, читка конституції по десятихатках. До цих обов'язків учительство не дуже прикладалося і переважно не включувалося до цієї роботи. Подібно рідкими є випадки намагання учителів до захоплення дітей в комуністичному дусі. Це їм крім того не вдається, бо молодь бойкотує такі намагання, а в додатку вона по нинішньому зверненні уваги, займають того роду роботу на піаніно. Такі вчителі - це переважно комсомольці і комсомолки зі СЗ.

Кількість учнів в р-ні не перевищує 5 тисяч і прам. в Зал. р-ні є 4,323 учні, в Скалїжні Скала Под. р-ні 3,680, з того 2,030 дівчат, а 1,600 хлопців. Рівень навчання в школах рай. центрів доволі високий. Тут також проходять навчання в ком. дусі, але без успіху, бо учні сільно бойкотують їхнього. В сільських школах саме навчання є доволі заведбане, а це в більшості тому, що майже половина учнів не ходять до школи взагалі, як рівнож сільно відбивається тут мала кваліфікованість учителів. Навчання в ком. дусі тут цілковито не приймається, а відвертно по селах часто - густо має місце демонстративне задрання в рам портретів Сталіна чи нащення доуїнгів. З тих причин всі майже вчителі змушені захопувати передух учнями такі "об'єкти" по науці.

II. Б о л ь ш о в а ц ь к и й в і д т в о н о к.

Чисельність обсади адміністрації поодиноких р-нів доходить до 300 людей. Всі провідні і керівні становища займають партійні, переважно москалі. Такі "начальники" мають дуже малу освіту і не є кваліфікованими - їх праця полягає в "заботі" безперервного підгонення і контролі. Фахівцями і кваліфікованими сферами є переважно ділові керівники поодиноких відділів адміністрації - звичайно українці зі СУЗ. Навоші і менш відповідальні пости обсаджують більшовики місцевими жителями з більшої малокваліфікованими курсантами. Всю працю переводять і відповідають на неї фахівці східняка. Решта обсади, а спеціально місцеві, ставляться до цієї роботи з неохотою, саботуючи чи дуже часто обкрадаючи поодинокі підприємства /заготзерно, гуральня, Скала Под.р-н/.

Найкраще матеріально є забезпечені партійні - начальники. Вони, крім великої платні беруть різні "хабарі" та крадуть при кожній нагоді і можливості. Найгірше забезпеченими є непартійні східняки. Вони терплять найбільші недостачі. Місцеві жителі мають звичайно забезпечення дома, а платня в урядів є звичайно побічним додатком.

Всі сільські уряди спрабують місцеві жителі. Тільки десь, де в надзбручанських околицях, де більшовики краще закріпилися, трапляються в обсаді сільської адміністрації східняки. /Бережанка - секретар с/р, Іванків - зав.клубу, Скала Под.р-н/. Всі заарядження більшовиків такосільська адміністрація виконує під тиском і страхом. Найбільшеї нажим викликають більшовики на обсаду с/рад, а інші частини більшовицької адміністрації не реалізують зовсім зааряджень /зав.клубу/, переважно зі страху перед нами. Трапляються часто випадки виконування поодинокими головами с/рад своїх обов'язків незвичайно солідно і з тих причин населення дуже терплять. Всі знова голови с/рад чи сільські урядовці, держаться "золотої середини" - за багато не навискають на населення, але більшовицькі заарядження таки реалізують. Ці в сільські урядовці часто-густо займаються донощицькою роботою. Населення трактує всю адміністрацію як зрадників, запродавців, слідкує за всіма їхніми рухами і не раз обвинувачують поодиноких працівників надто нагально, вимагаючи скорої їхньої ліквідації чи погроженням такої.

Натиск і контролю над поодинокими с/радами мають дальше прикріплені. Це партійні, які крім своєї праці в адміністративних відділах, мають ще прикріплені до своєї відповідальності поодинокі села. В деяких р-нах /Скала Под.р-н/ є спеціальні прикріплені в рамена нкад і їхня робота обмежується до постійного перебування в даному селі та безперервного слідкування за всією роботою так сільських урядів, як і обсервації за нашим рухом.

Збори голів відбуваються переважно раз у місяць, але останньо перед виборами скликавано збори голів щотижня. На таких зборах обговорювано всю підготовку та переведення виборів, а також деяку частину їх підлявано боротьбі з нами, часто звертаючись до слухачів щоб вони "вважали тям, затуманенням німецькою агітацією, людям, виясненям їм їхні помилки, щоб змилосердилися над своїми братами, які мучаться по страхах і скронах - нехай покаються і вайдуть. Вони в також люди, які хочуть жата, тому дайте їм змогу до цього шляхом роз'яснення". При переведенні виборів, партійні доповідачі раддили наперед: "поробити багато кабін для голосування, щоб закінчити його до смерку. Кожному виборцеві дати 3 - 4 хвалани до надуми, однак чесний громадянин зразу візьме бюлетень і кине його до урни - нечесний почеє думати і шукати карандаша. Таких людей можна навіть записувати". /Збори голів у Мельн.р-ні/. Підчас одної в нарад голів було заторкнено справу здачі контингенту і місцевої начальник нкад сказав: "ми заберею весь хліб, нас нічого не обходять і не буде обходата, як населення буде адхата в голоду - це і так всі бандеріці". /Збори голів в Мельн.р-ні/.

В цьому місяці більшовицька адміністрація звернула всю увагу на підготовку до виборів, натискаючи до цієї роботи всю адміністрацію так району, як і сіл, змушуючи до допомоги в її переведенні. Організовано перепис виборців, поділ сіл на десятихатки, для четки констатуції,

встановлення виборчих ділянок та їх обсада. Крім того переведено остаточно збирання контингенту збіжжя та барабоць. Також переведено реєстрацію усього населення і перепис річників 1928 - 29 рр. Вих

Всю підготовку більшовиків до виборів прийняло населення з насміхом, а на мітинги, присвячені тій справі, не ходив майже ніхто і всіх людей, яких вдалося більшовикам зібрати, вона насильно зганяла. Все тепер завважувалось, що усю майбутню виборчу кампанію більшовики вестуть під сильним терором.

Чисельний стан поліційних органів в поодиноких районах приблизно такий: стан НКГБ загасться від 5 - 7 осіб, - икад до 10 осіб. Крім того вони мають ще охорону, зложену зі стрибків, яка зрах з усім икад і НКГБ начислює до 60 людей на район. Подібні для охорони об'єктів /мостів, залізниць/ в на деякі райони приділено від 25 - 30 осіб залізничного икад. На кожен терен райони для охорони гуралень, магазинів, держать більшовики від 40 - 65 стрибків. В останньому часі від половини місяця, до кожного з районів було приділено частину "згур-рішних військ икад" числом до 200 людей. Це військо потіорвало в селах, краще охоплених нашим рухом, гарнізона і звідти почало робити акції і напади на села свого "участку". Також ці відділи концентрувались для переведення більшого масштабу облав на села, а декуди на ліса. Всі ці відділи в спеціально перевиколожені та пристосовані до боротьби з нами. Як вже проповідувана, скорше, від половини цього місяця більшовики, використовуючи змму розпочали зммовий нажим. Першим їхнім потягненням була концентрація відділів і обсада гарнізонами важливіх пунктів терену, де поміщувалась пункти наших з'язків, більших станиць. Число людей в таких гарнізонах загасться від 20 - 60 людей. Ці ж гарнізона самостійно, або за допомогою інших, переводили облави і наскоки на всіпані місця, роблячи там сильні труса, а також арештування. Нічого знова робили засідки і наскоки на хата, до яких сходились повстанці. Ці ж гарнізони переходили групами, зложеними від 20 - 60 осіб за одну ніч кілька місцевостей, вдаючи при тому повстанців. Тоді то також робили наглі контролі хат, при тому сильні труса, а також перехідні засідки.

Цього місяця икад переводили у всіх районах реєстрацію людей, що мала на меті перевірку та арештування підозрілих родан. Крім того вони робили масові арештування, підчас яких формовано свіжі кадри сексотів. В цьому місяці в терені появлявся провокатавий відділ, який навів деяку дезорієнтацію, або і втрату /Дупарка - Борщ.р-н/. Дуже сильно вдавало на населення свіжо застосована більшовиками метода перевозження для демонстрації в р-на трупів впаших повстанців, а також знущання і насміх над тілами впаших.

Використовуючи свою перевагу, більшовики почали декуди грабувати населення на власну руку /Млинки - Чорт.р-н, - тут підчас грабунку більшовик прострелив чоловіка/, а також довлення дівчат і молодців для знущання над ними та гвалтування /Летиче - Товст.р-н - Бугаїв, заст. нач. икад знасядував 13-літню дівчану/.

Відчувши зміцнення позиції своїх "хазяїв", сексоти сильно піднесли голову та розпочала в цьому місяці посилену роботу. Сама вербовка сексотів у цьому місяці проходила прискореним темпом і в кадри доношків ангажовано не тільки всяку здеморалізовану нашою, але і всіх загрозжених та арештованих людей. З нашої сторони не було відповідної протидії органам безпеки /найгірше ця справа замедлана в Скала Под.р-ні/, а зі сторони пропагандавного осередку було застосовано дальше при всіх зустрічах і виступах звернення, присвячені спеціально справі доношків та агентури. Це однак не помагало і число сексотів з дня на день збільшувалось, заважаючи при тому нам досить великі дошкульні втрати.

Всі ці більшовицькі акції причинялися у великій мірі до більшого вастарання населення, це спеціально відчувається в тих місцевостях, де постійно вже перебувають гарнізони. Населення таких сіл або починає ставатися до нас негативно, або хоче відсепаруватися віднас цілком.

Висліда акцій:

наві втрати

Р-и	вбитих повст.	раних повст.	зловлених живими	зголошених	вбитих гром.	раних гром.	арештов. гром.
-----	------------------	-----------------	---------------------	------------	-----------------	----------------	-------------------

1. Чортків
2. Борщів
3. Скала П.
4. Мель.П.
5. Залішка
6. Товсте

разом

Р-и	з того звужених	звезених	знащених господарств	з рабованих господарств
-----	--------------------	----------	-------------------------	----------------------------

1. Чортків
2. Борщів
3. Скала Под.
4. Мель.Под.
5. Залішка
6. Товсте

разом

Ворожі втрати

Р-и	вбитих більш.	раних більш.	залапаних живими
-----	------------------	-----------------	---------------------

1. Чортків
2. Борщів
3. Скала Под.
4. Мель.Под.
5. Залішка
6. Товсте

разом

В деяких р-нах /Борщ., Скала Под., Товст., Мельн. р-на/ стаціону-ють відділи або частки здемобілізованих полків ЧА. Покищо не ангажова-но їх до боротьби з нами і самі червоноармійці ставляться до нас доб-ре. Проте, вони ненавидять всякого роду командирів та вкад, стара-ючись при тому не манути жодної нагоди, щоб всякими словами "добре" їх очеркнути.

Більших проб акцій серед ЧА не проводжено. Тільки декуди було роз-кидано летючки. Висліду, а саме розмов і враження, яке викликали вони, покищо не розвідано, крім замічення ховання червоноармійцями цих летю-чок та скритої їх частки. В Мельн.Под р-ні ком.СКВ спанна 3-ох більшо-вків, а між ними ст.лейтн. Поговоривши з нами деякий час, передав їм летючки. Ст.Лейтенант зі своєї сторони запропонував його піти "попіть водки", або перебраться і піти з ним разом "в кіно" до Камянця Под. Цяк червоноармійців не роззбройовано і слобідно відпущено, але більшовиць-ка контррозвідка з місця усіх арештувала, по повероті до частин.

III. Польський відтінок.

Велика кількість поляків з цього місяці виїхала на захід і ще тільки маленька частина їх чекає даліше на такий випад, згідно приготується до нього. Більших змін в настроях і пересуваннях - не помічено.

С л а в а У к р а ї н і !

Постій, дня 5 січня 1946 р.

ЗАСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС СПРАВИ № _____

У справі (розділі опису, закінченому описі) підшито і пронумеровано 52
(п'єшрессї ага) _____ аркушів;
у тому числі літерні номери _____;
пропущені номери _____
+ аркушів внутрішнього опису _____

Особливості фізичного стану та формування справи	Номери аркушів
1	2

Головн. спеціаліст _____
Посада _____
20.06. 20 18 року _____
(підпис)

Г. Мун _____
(ініціали (ініціал імені), прізвище)